

พัฒนาการชุมชนอำเภอศรีราชา

4.1 ที่ตั้ง

อำเภอศรีราชาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลาดเนิน มีภูเขาเล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไป พื้นที่เหมาะแก่การทำการเพาะปลูกพืชไร่ โดยอำเภอศรีราชามีพื้นที่ทั้งสิ้น 663.125 ตารางกิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอศรีราชาตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ตำบลศรีราชา อยู่ห่างจากจังหวัดชลบุรี เป็นระยะทาง 24 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทาง 105 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงดังนี้ (รูปที่ 4.1)

ทิศเหนือ พื้นที่ต่อเนื่องกับเขตอำเภอเมืองชลบุรี

ทิศใต้ พื้นที่ต่อเนื่องกับเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันออก พื้นที่ต่อเนื่องกับเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี และเขตอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก พื้นที่ต่อเนื่องกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย และเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

4.2 ประวัติความเป็นมา

ตำบลศรีราชาเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบางพระ ประวัติความเป็นมา ปี พ.ศ. 2438 มหาอำมาตย์เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการในขณะนั้นได้เจ้บป่วย จึงได้ทำการขอลานักราชการต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อมาทำการรักษาตัวอยู่ที่พื้นที่เกาะลอย เมื่ออาการทุเลาลงจึงได้ทำการออกสำรวจพื้นที่พบว่า เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ชาวบ้านมีอาชีพทำการประมงอยู่ริมชายฝั่งทะเล เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีได้พบว่าตำบลศรีราชาเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้กระยาเลยและไม้อื่นๆ ซึ่งเหมาะแก่การพาณิชย์ จึงได้ทำการจับจองและซื้อที่ดิน จากนั้นได้ทูลขออนุญาตลาออกจากราชการใน ปี พ.ศ. 2440 และได้ทูลขอพระบรมราชานุญาตทำป่าไม้กระยาเลยขึ้นที่ตำบลศรีราชา ได้รับสัมปทานทำป่าไม้เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2441 เป็นต้นมา

ต่อมาในเดือน มิถุนายน พ.ศ.2442 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จกลับจากการประพาสหัวเมืองในแหลมมลายู ได้ทรงแวะทอดพระเนตรสถานที่ที่ตำบลศรีราชา เพื่อทำการก่อสร้างพระตำหนักพระราชทานแก่ สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาพระบรมราชเทวี ที่ทรงประชวรอยู่ในขณะนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดสร้างสถานพยาบาลบริเวณริมทะเล ใกล้กับที่ประทับประพาสนามสถานพยาบาลแห่งนี้ว่า "โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้า ๕ ศรีราชา" ต่อมาปี พ.ศ.2460 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงโปรดเกล้าให้มีการยุบรวมเมืองบางละมุงเข้ากับเมืองชลบุรีและได้ทำการเปลี่ยนชื่อยกฐานะจากตำบลศรีราชาเป็นอำเภอศรีราชา จึงได้ปรากฏอำเภอศรีราชาขึ้นอยู่ในจังหวัดชลบุรีนับแต่นั้นมา

อำเภอศรีราชานับว่าได้มีการพัฒนาจากหมู่บ้านชาวประมงเล็กๆมาเป็นชุมชนการค้าขนาดใหญ่ อันเนื่องมาจากการเข้ามาบุกเบิกพื้นที่เพื่อการป่าไม้มีการก่อสร้างโรงเลื่อยจักร "ศรีมหาราชา" ขึ้นมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2488 ตำบลศรีราชา ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลศรีราชา ความเจริญของชุมชนจึงเริ่มต้นที่เทศบาลตำบลศรีราชาเป็นต้นมาเมื่อการคมนาคมเข้าถึงสะดวกสายขึ้นทั้งทางน้ำและทางรถยนต์ ตลอดจนมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาดำเนินการเช่น อุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมัน สวนอุตสาหกรรมสหพันธ์ฟิลิปปินส์ศรีราชา ทำให้ชุมชนอื่นๆ ในอำเภอศรีราชามีความเจริญขึ้นตามมาอย่างรวดเร็ว โดยลักษณะชุมชนเป็นชุมชนที่มีการพัฒนาและเจริญตามแนวชายฝั่งทะเลและแนวถนนสุขุมวิท จนสามารถยกระดับเป็นชุมชนเมืองเกิดขึ้นตามมาอีกจำนวน 2 ชุมชนเมืองคือ ชุมชนสุขาภิบาลบางพระในปี พ.ศ.2506 ชุมชนสุขาภิบาลอ่าวอุดม ในปีพ.ศ.2510 ต่อมาในปี พ.ศ.2524 การพัฒนาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) กำหนดให้พื้นที่แหลมฉบังเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเพื่อให้เป็นชุมชนเมืองอุตสาหกรรมใหม่

จากโครงการพัฒนาดังกล่าวนี้อเองทำให้พื้นที่ในเขต ตำบลทุ่งสุขลาและพื้นที่บางส่วนของตำบลสุรศักดิ์ ตำบลบึง ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา มีบทบาทขึ้นมาโดยเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือพาณิชย์หลักของประเทศ อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาอุตสาหกรรมและศูนย์พาณิชย์กรรมเพื่อการส่งออก ดังนั้นเทศบาลตำบลแหลมฉบังจึงได้ถูกจัดตั้งตามมาเพื่อตอบสนองแนวทางการพัฒนาในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2534 โดยแยกพื้นที่บางส่วนออกมาจากสุขาภิบาลอ่าวอุดม

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

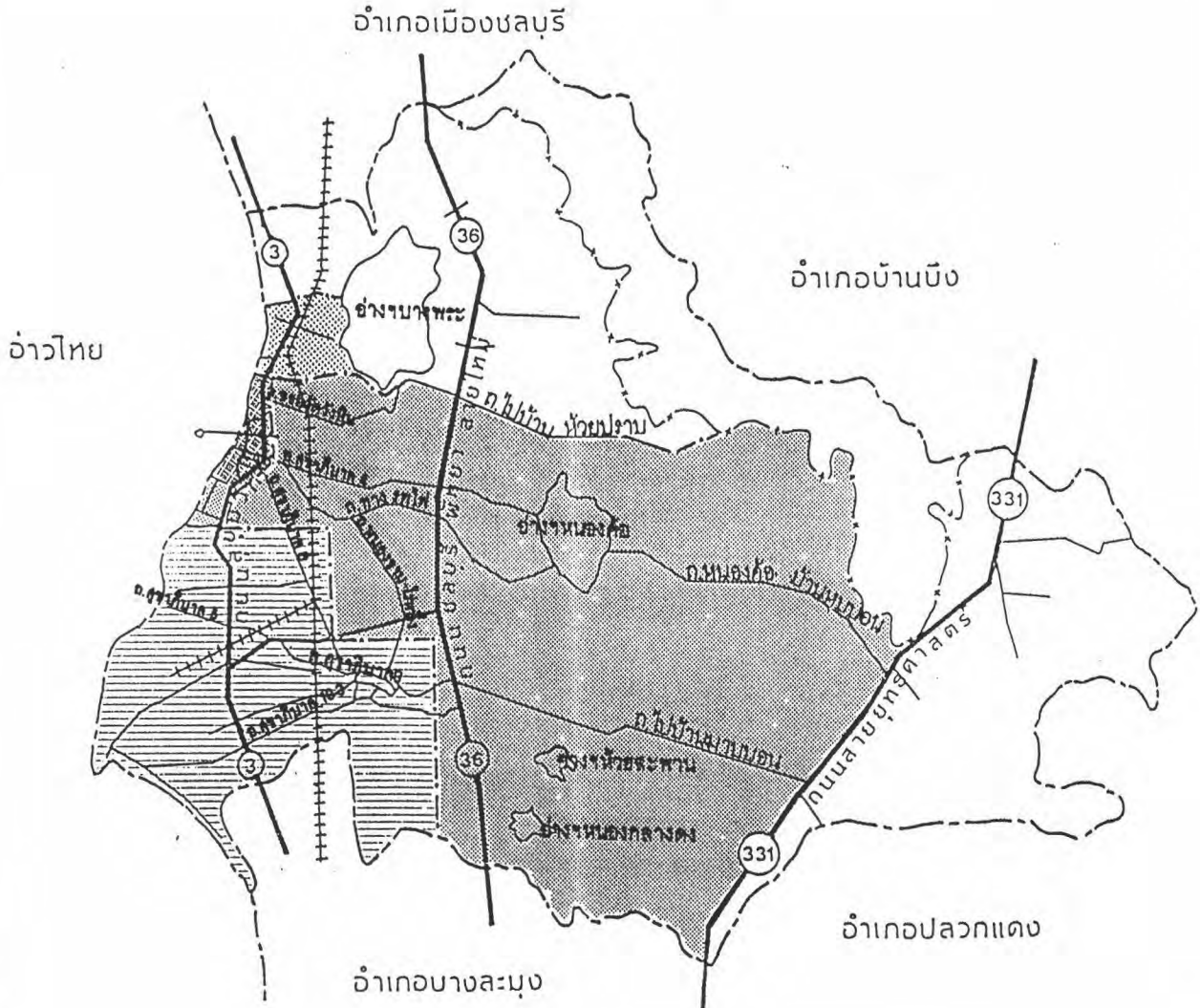
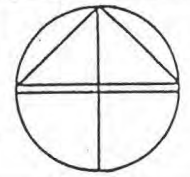
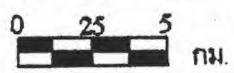
แสดง ขอบเขตการปกครองท้องถิ่น
อำเภอศรีราชา

สัญลักษณ์

- เขตเทศบาลตำบลศรีราชา
- เขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
- เขตสุขาภิบาลอ่าวอุดม
- เขตสุขาภิบาลบางพระ

ที่มา กรมการปกครอง

รูปที่ 4.1

พัฒนาการชุมชนเมืองในอำเภอศรีราชานับว่ามีความเจริญอย่างรวดเร็วจากปัจจัยหลายๆ ด้าน โดยพบว่าอำเภอเมืองศรีราชาในปัจจุบันมีชุมชนเมืองที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง คือเทศบาลตำบลศรีราชา เทศบาลตำบลแหลมฉิม ชุขภิบาลอำเภออูม และชุขภิบาลบางพระ

4.3 การปกครอง

อำเภอศรีราชาแบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 57 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลบางพระ	มีพื้นที่	160.241	ตารางกิโลเมตร	12	หมู่บ้าน
2. ตำบลเขาคนทรง	มีพื้นที่	99.032	ตารางกิโลเมตร	8	หมู่บ้าน
3. ตำบลบ่อวิน	มีพื้นที่	69.032	ตารางกิโลเมตร	8	หมู่บ้าน
4. ตำบลหนองขาม	มีพื้นที่	97.880	ตารางกิโลเมตร	10	หมู่บ้าน
5. ตำบลสุรศักดิ์	มีพื้นที่	66.550	ตารางกิโลเมตร	10	หมู่บ้าน
6. ตำบลบึง	มีพื้นที่	83.060	ตารางกิโลเมตร	9	หมู่บ้าน

การปกครองท้องถิ่นของอำเภอศรีราชามีเทศบาล 2 แห่ง และชุขภิบาล 2 แห่ง ดังนี้ (รูปที่ 4.2)

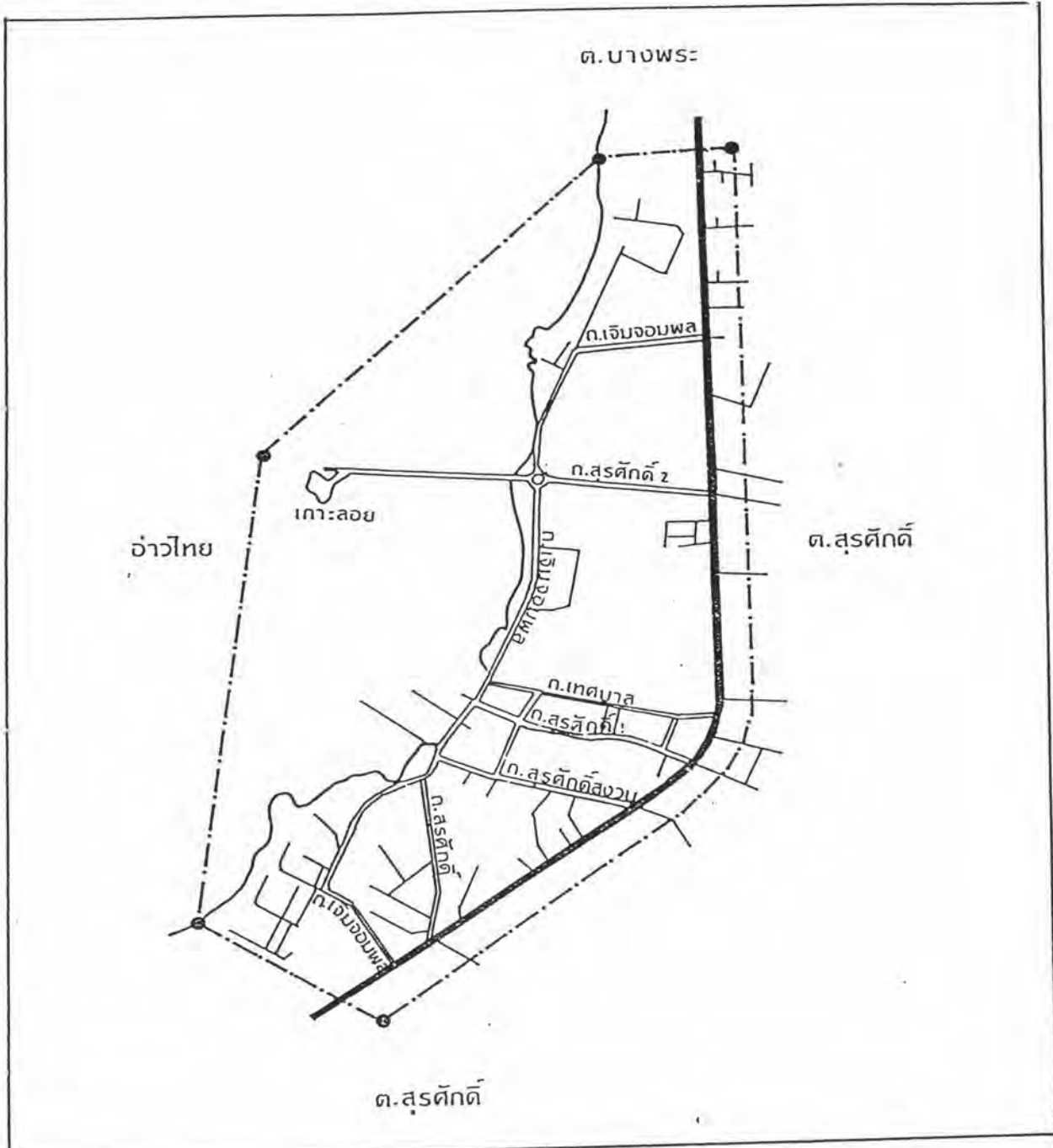
4.3.1 เทศบาลตำบลศรีราชา ตั้งอยู่บริเวณถนนเจิมจอมพล อำเภอศรีราชา โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทาง 116 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 4.3)

ทิศเหนือ	พื้นที่ต่อเนื่องกับอ่าวไทย
ทิศใต้	พื้นที่ต่อเนื่องกับริมถนนสุขุมวิทและชุขภิบาลอำเภออูม
ทิศตะวันออก	พื้นที่ต่อเนื่องกับค่ายลูกเสือวีรราช อำเภอศรีราชา
ทิศตะวันตก	พื้นที่ต่อเนื่องกับเขตชุขภิบาลอำเภออูม แหลมท้าวเทวา อำเภอศรีราชา

เขตเทศบาลตำบลศรีราชา ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 4.058 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีราชาทั้งหมด โดยประกอบด้วย

พื้นดิน	2.153	ตารางกิโลเมตร
พื้นน้ำ	1.905	ตารางกิโลเมตร
พื้นที่เกาะ	0.112	ตารางกิโลเมตร

และยังมีชายฝั่งทะเลยาวตลอดแนวพื้นที่เทศบาลประมาณ 2 กิโลเมตร

<p>กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี</p>	
<p>แสดง เขตพื้นที่เทศบาลตำบลศรีราชา</p>	<p>รูปที่ 4.2</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <p>----- เขตเทศบาล</p>	
<p>ที่มา เทศบาลตำบลศรีราชา</p>	<p>0 200 400 600 ม.</p>

4.3.2 เทศบาลตำบลแหลมฉิม ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทาง 124 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 4.4)

ทิศเหนือ	พื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา
ทิศใต้	พื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลบางละมุง และตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง
ทิศตะวันออก	พื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลหนองขาม ตำบลบึง อำเภอศรีราชา
ทิศตะวันตก	พื้นที่ต่อเนื่องกับอ่าวไทย

เขตเทศบาลตำบลแหลมฉิม ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 109.65 ตารางกิโลเมตร ในพื้นที่ 2 อำเภอ 5 ตำบล 24 หมู่บ้าน ประกอบด้วยพื้นที่บางส่วนของสุขาภิบาลอ่าวอุดม(เดิม) พื้นที่จำนวน 72.56 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย

พื้นที่ตำบลทุ่งสุขลา	ทั้งตำบล	จำนวน	12	หมู่บ้าน
พื้นที่ตำบลสุรศักดิ์	บางส่วน	จำนวน	2	หมู่บ้าน
พื้นที่ตำบลบึง	บางส่วน	จำนวน	4	หมู่บ้าน
พื้นที่ตำบลหนองขาม	บางส่วน	จำนวน	1	หมู่บ้าน

รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 4 ตำบล 19 หมู่บ้าน

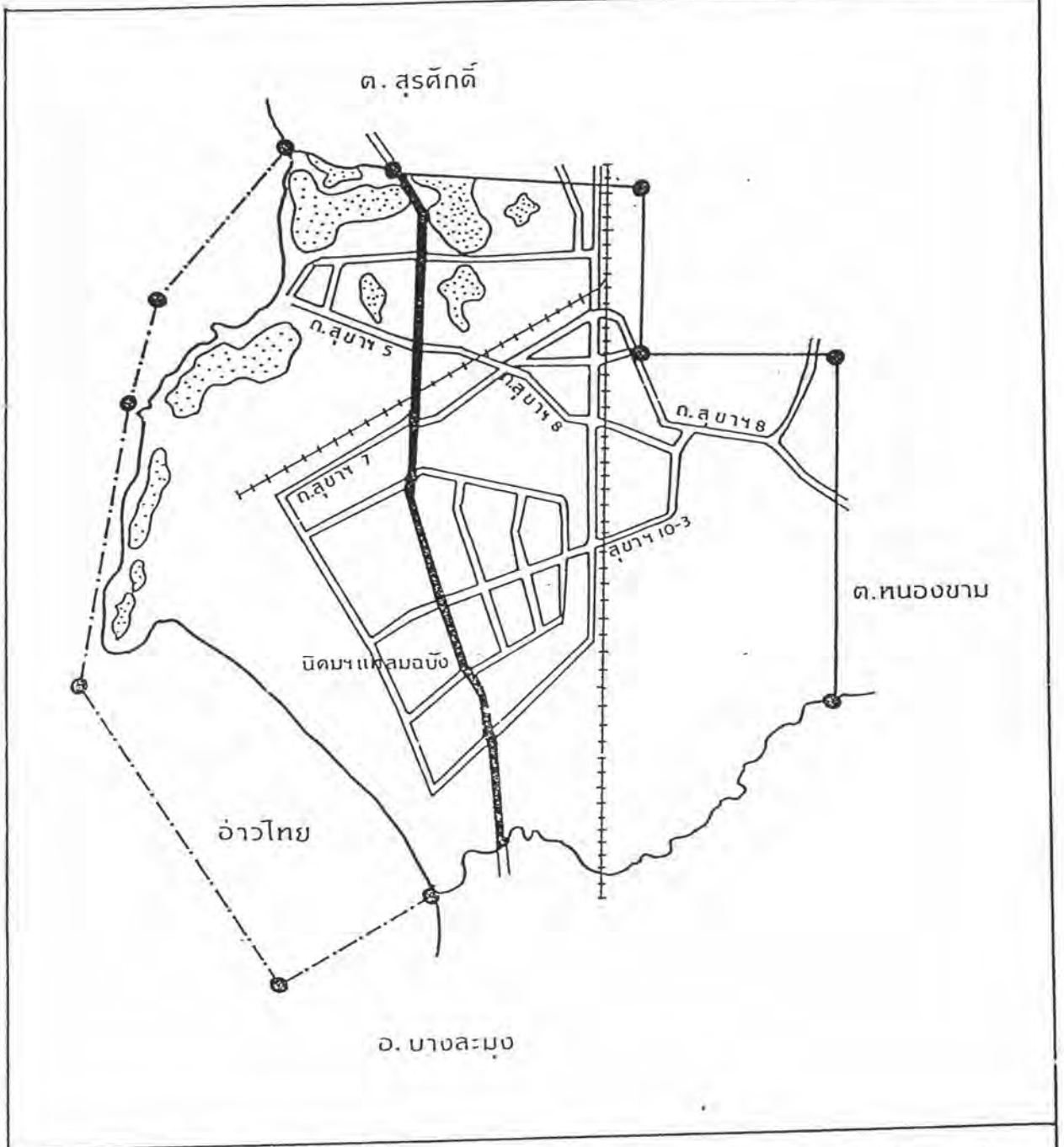
พื้นที่บางส่วนของสุขาภิบาลบางละมุง มีพื้นที่จำนวน 16.03 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลบางละมุง บางส่วน จำนวน 5 หมู่บ้านรวมพื้นที่ทั้งสิ้น 1 ตำบล 5 หมู่บ้าน

พื้นน้ำ(ทะเล)จำนวน 21.06 ตารางกิโลเมตร ทางด้านทิศตะวันตกของเทศบาล

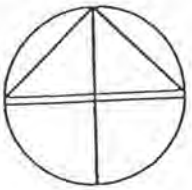
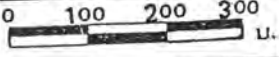
4.3.3 สุขาภิบาลอ่าวอุดม ที่ทำการตั้งอยู่บริเวณที่ว่าการอำเภอศรีราชา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 109 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 4.5)

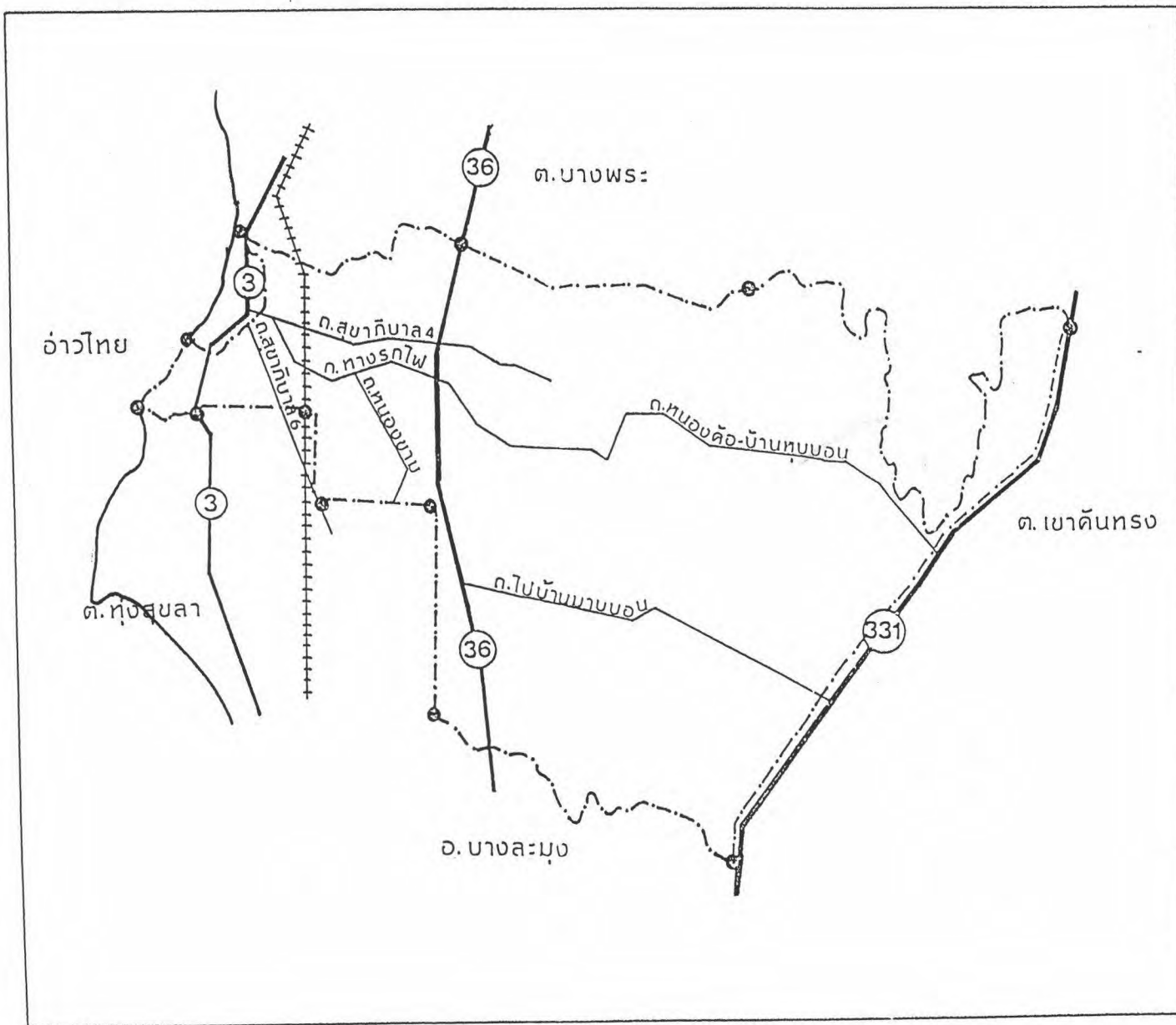
ทิศเหนือ	พื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลบางพระ
ทิศใต้	พื้นที่ต่อเนื่องกับเทศบาลตำบลแหลมฉิม
ทิศตะวันออก	พื้นที่ต่อเนื่องกับตำบลเขาคนทรง บ่อวิน อำเภอศรีราชา
ทิศตะวันตก	พื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาลตำบลศรีราชา และชายฝั่งทะเล

เขตสุขาภิบาลอ่าวอุดมครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 306.44 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ปกครองทั้งสิ้น 5 ตำบล 40 หมู่บ้าน ดังนี้

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง เขตพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	รูปที่ 4.3
สัญลักษณ์ ----- เขตเทศบาล	
ที่มา เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	

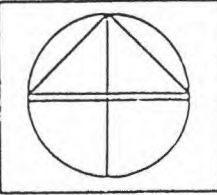
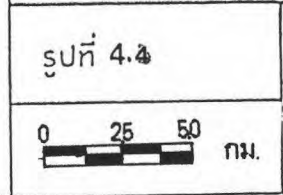
กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง เขตพื้นที่ที่สาขาภิบาลอ่าวอุดม

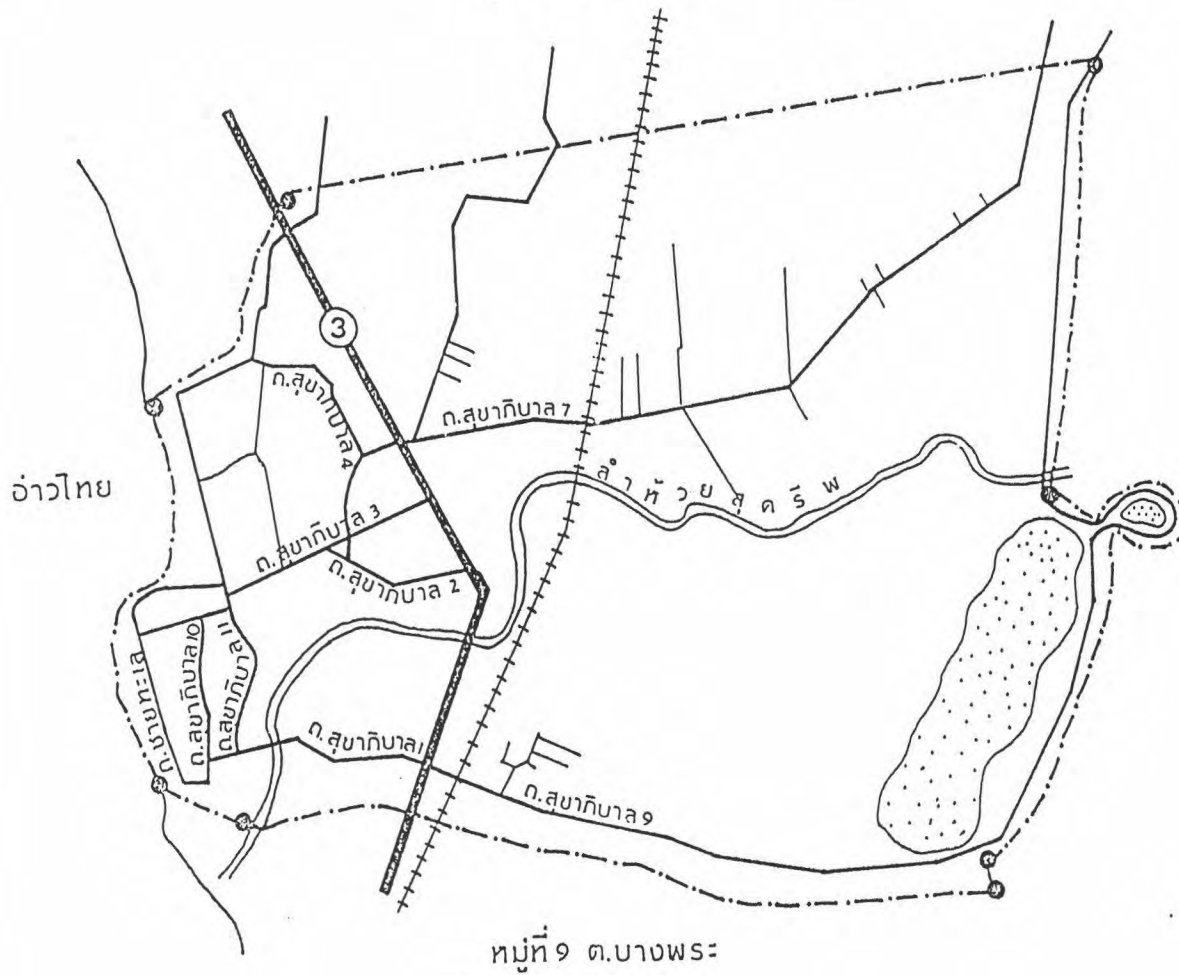
สัญลักษณ์

----- เขตสาขาภิบาล

ที่มา สาขาภิบาลอ่าวอุดม

หมู่ที่ 2 ต.บางพระ

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

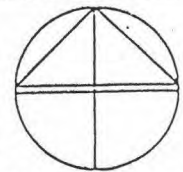
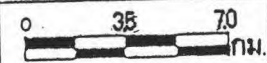
แสดง เขตพื้นที่สุขาภิบาลบางพระ

สัญลักษณ์

----- เขตสุขาภิบาล

ที่มา สุขาภิบาลบางพระ

รูปที่ 4.5

พื้นที่ตำบลสุรศักดิ์	หมู่ที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10 และหมู่ 3, 9	บางส่วน
พื้นที่ตำบลบึง	หมู่ที่ 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10 และหมู่ 1, 5, 9	บางส่วน
พื้นที่ตำบลหนองขาม	หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11 และหมู่ 6, 9	บางส่วน
พื้นที่ตำบลเขาคันทรง	หมู่ที่ 1, 2, 6 และหมู่ 3	บางส่วน

4.3.4 สุขาภิบาลบางพระ ที่ทำการตั้งอยู่บริเวณที่ว่าการอำเภอศรีราชา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 109 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (รูปที่ 4.6)

ทิศเหนือ	พื้นที่ต่อเนื่องกับ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 10 ตำบลบางพระ
ทิศใต้	พื้นที่ต่อเนื่องกับ หมู่ที่ 9 ตำบลบางพระ
ทิศตะวันออก	พื้นที่ต่อเนื่องกับอ่างเก็บน้ำบางพระ
ทิศตะวันตก	พื้นที่ต่อเนื่องกับชายฝั่งทะเล

เขตสุขาภิบาลบางพระครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 7.5 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ปกครองคือตำบลบางพระ จำนวน 7 หมู่บ้าน คือ พื้นที่ตำบลบางพระ หมู่ที่ 1, 3 และหมู่ที่ 2, 4, 6, 9, 10 บางส่วน

4.4 ลักษณะทางด้านกายภาพ

4.4.1 ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นเนินเขา ที่ลาดเนินเขาและที่ลุ่มบางแห่ง โดยทางตอนเหนือของอำเภอศรีราชา มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาและเป็นเนินเล็กๆ สูงประมาณ 50-60 เมตร เหนือจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ทางตอนใต้ของพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ต่ำกว่า และค่อนข้างลาดลงสู่ทะเล ซึ่งลักษณะเช่นนี้เห็นได้ชัดเจนในเขตพื้นที่ตำบลสุรศักดิ์ ส่วนที่ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลศรีราชา มีพื้นที่เป็นที่ลาดชายฝั่งทะเล ลักษณะภูมิประเทศในอำเภอศรีราชามีลักษณะเป็นพื้นที่สูงและต่ำสลับกันไป โดยมีทิศทางการวางตัวของลำน้ำหรือธารน้ำอยู่ในแนวทิศตะวันออก ทิศตะวันตก

4.4.2 ลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา โดยทั่วไปจังหวัดชลบุรีประกอบด้วยกลุ่มหินจำพวก ควอตซ์ เฟลสปาร์ไนส์ เม็กมาไทต์ และกลุ่มหินแกรนิตในยุคนต่างๆ กัน สำหรับในเขตพื้นที่อำเภอศรีราชาสภาพทางธรณีวิทยาที่ศึกษาคือ ดินชั้นบน (Top layer) เป็นดินทราย ลิกลงไปประมาณ 1-2 เมตร เป็นดินเหนียวปนทราย (Sandy Clay - Clayey Sand) โดยมีลักษณะค่อนข้างแน่น ส่วนที่ลิกลงไปกว่านั้นประมาณ 10 - 20 เมตร หรือมากกว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหินพวก ควอตซ์ และเฟลสปาร์ โดยมีกลุ่มของหินแกรนิตเป็นกลุ่มชั้นหินดานในระดับลึกสุด

ลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาดังกล่าวจัดว่าเป็นผลดีต่อการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนและอาคารสูง เพราะมวลดินมีความแข็งแรงและมีความสามารถในการรองรับการก่อสร้างอาคารได้มาก

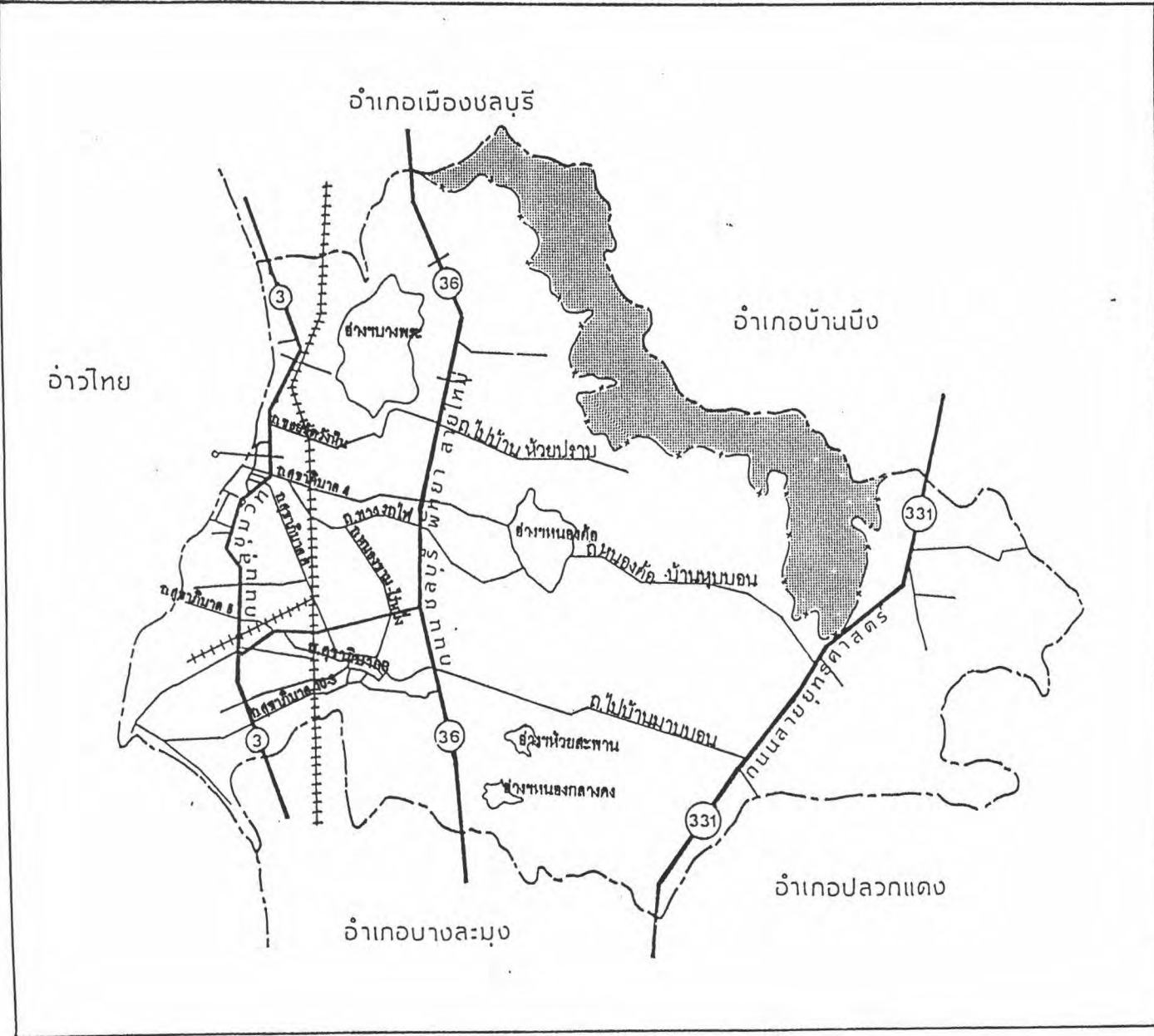
4.4.3 ลักษณะภูมิอากาศ อำเภอศรีราชามีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลทางด้านทิศตะวันตกโดยตลอดแนว ทำให้ได้รับลมทะเลอย่างสม่ำเสมอ ในฤดูฝนมีฝนตกชุกและในฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงไม่มากเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเล

ฤดูกาล จะแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน มีลักษณะอากาศร้อนและแห้งแล้ง เนื่องมาจากอิทธิพลของลมทางทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และปริมาณฝนจะลดลงในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคมและได้รับอิทธิพลจากดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ ทำให้เกิดฝนตกในช่วงเดือนดังกล่าว ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงแต่อากาศจะไม่หนาวเย็นมากนักเนื่องจากอยู่ติดกับทะเล แต่ในส่วนที่เป็นบริเวณภูเขาสูงเข้าไปจากชายฝั่งทะเลจะมีอากาศหนาวเย็นมากกว่า

อุณหภูมิ อำเภอศรีราชาเป็นอำเภอที่ติดกับทะเลทำให้มีลมทะเลพัดตลอดฤดูกาล อากาศโดยทั่วไปจึงไม่ร้อนมาก โดยปกติอุณหภูมิที่ทำการวัดได้จากสถานีตรวจอากาศ 3 แห่ง คือ สถานีตรวจอากาศชลบุรี สถานีตรวจอากาศเกาะสีชังและสถานีตรวจอากาศสัตหีบ พบว่าอุณหภูมิประจำวันจะอยู่ระหว่าง 27 - 29 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิในรอบ 10 ปี เฉลี่ยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2526 - 2536 อยู่ระหว่าง 25 - 31 องศาเซลเซียส

4.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอศรีราชามีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ป่าไม้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในอดีตอำเภอศรีราชา มีพื้นฐานพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจมาจากทรัพยากรป่าไม้เป็นสำคัญ ถึงแม้ในปัจจุบันป่าไม้จะมีปริมาณลดลงมากจนไม่มีบทบาทในที่สุด แต่ก็มีพื้นที่ป่าไม้เหลืออยู่เป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์เป็นดังนี้

เขตป่าสงวนแห่งชาติเขาชมภู พื้นที่ป่า 28,589 ไร่ ป่าเขาเรือแตก พื้นที่ป่า 1,500 ไร่ ป่าเขาหู พื้นที่ป่า 5,482 ไร่ และป่าเขาเขียว พื้นที่ป่า 55,625 ไร่ ในเขตอำเภอศรีราชา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียวและเขาชมภู ตำบลบางพระ ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา ตำบลหนองรี ตำบลหนองข้างคอก จังหวัดชลบุรี พื้นที่ 90,434 ไร่

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

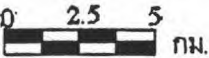
แสดง เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขาคมภู

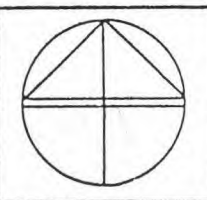
สัญลักษณ์

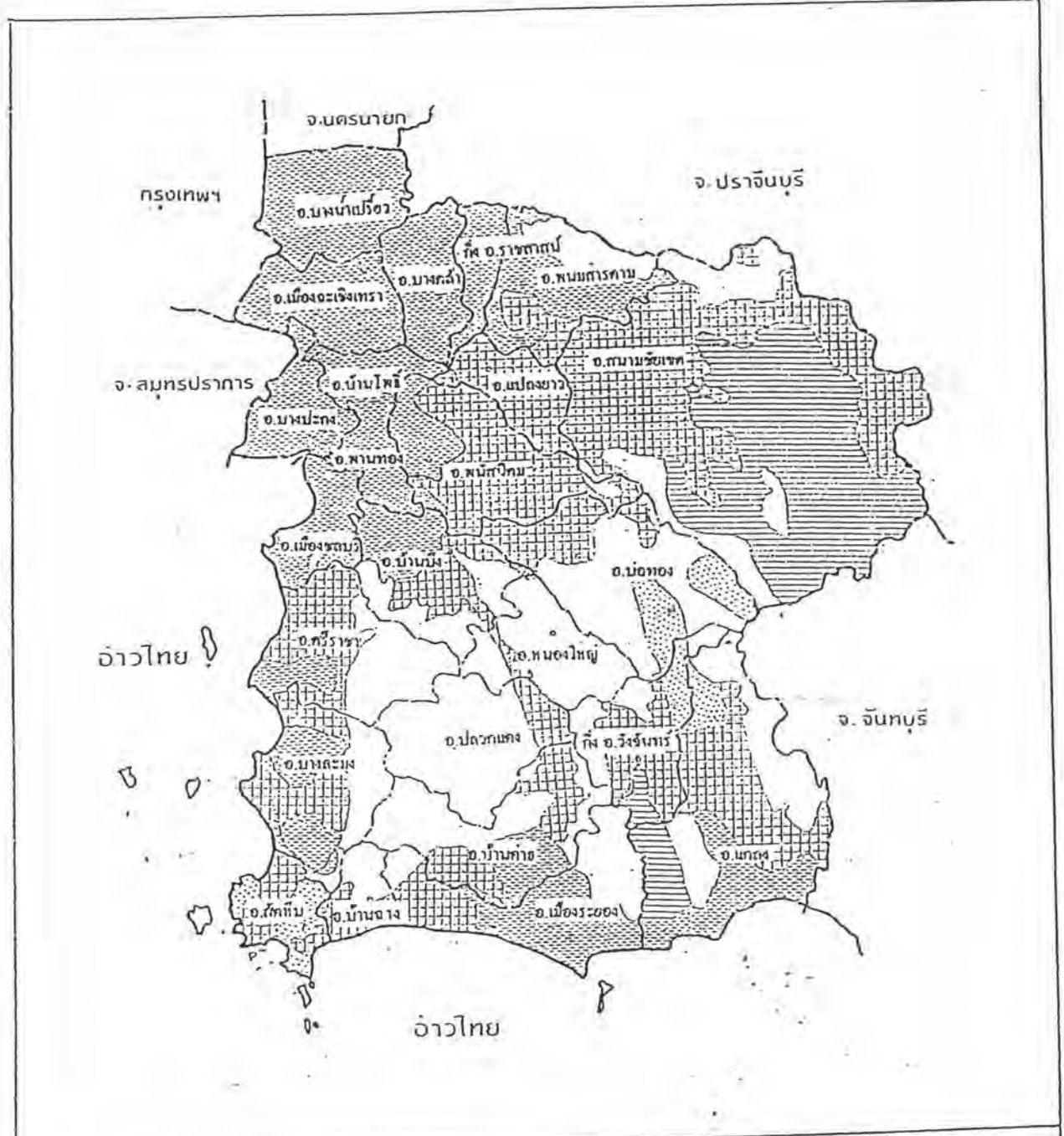
 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่มา กรมการผังเมือง

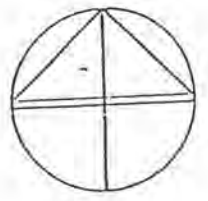
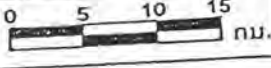
รูปที่ 4.6

 0 2.5 5 กม.

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง แหล่งน้ำใต้ดิน	รูปที่ 4.7
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> พื้นที่กว้าง มีน้ำมาก คุณภาพดี พื้นที่กว้าง มีน้ำน้อย คุณภาพพอใช้ พื้นที่ที่มีน้ำน้อยมาก หรือไม่มีน้ำ พื้นที่ที่มีน้ำปานกลาง คุณภาพดี พื้นที่ที่มีน้ำน้อย คุณภาพดี 	
ที่มา ที่มา หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2536	

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำบางพระ ตำบลบางพระ พื้นที่ 11,600 ไร่

4.5 แหล่งน้ำและการชลประทาน

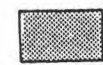
4.5.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำฝน ซึ่งอำเภอศรีราชาเป็นที่ราบลุ่มภูเขาขนาดเล็ก พบว่าจากการประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ลุ่มน้ำมีการระบายน้ำจากลำธารสายหลักลงสู่อ่าวไทยทางทิศตะวันตกของพื้นที่ โดยอำเภอศรีราชาจัดอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยใหญ่ (ดังรูปที่ 4.8) ครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น 1,214 ตารางกิโลเมตร มีแนวต้นน้ำลำธารกระจายอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ ทิศทางด้านลาดหันไปในแนวทิศตะวันตก ทำให้เกิดลำธารหลายสายเป็นลำธารสายเล็กๆ ที่ไหลลงสู่อ่าวไทย จากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวประกอบกับลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น อำเภอศรีราชาจัดว่าอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาทางด้านกรกเก็บน้ำ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านแหล่งน้ำใต้ดิน ซึ่งจากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณีพบว่าแหล่งน้ำใต้ดินในจังหวัดชลบุรี รวมทั้งในเขตอำเภอศรีราชาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบ่อน้ำตื้น มีคุณภาพน้ำพอใช้มีปริมาณน้ำประมาณ 10-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงเป็นน้ำกระด้าง และได้ทำการจัดแบ่งพื้นที่ในอำเภอศรีราชาออกเป็น 3 ส่วน คือทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ลักษณะพื้นที่ซึ่งมีน้ำน้อยมากหรือไม่มีน้ำ ด้านทิศตะวันตกเป็นพื้นที่กว้างมีน้ำน้อยและคุณภาพน้ำพอใช้ได้ (รูปที่ 4.9)

4.5.2 การพัฒนาแหล่งน้ำ จากสภาพปัญหาแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ประกอบกับความต้องการใช้น้ำเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค โดยรัฐบาลได้มีมติเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2531 ที่จะสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนั้นปัญหาทางด้านแหล่งน้ำ การจัดหาพื้นที่เพื่อสนองตอบความต้องการดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของกรมชลประทานโดยตรง โดยในเขตพื้นที่อำเภอศรีราชาจัดเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อันได้แก่อุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมัน สวนอุตสาหกรรมสหพันธ์ปิโตรเลียม นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี(บ่อวิน) ซึ่งมีความต้องการใช้น้ำเป็นอย่างมาก โดยในส่วนของอำเภอศรีราชาจากการสำรวจของกรมชลประทาน พบว่ามีความต้องการใช้น้ำเพื่อประปาอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อการเกษตรกรรม ในปี พ.ศ.2536 ประมาณ 44.50 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

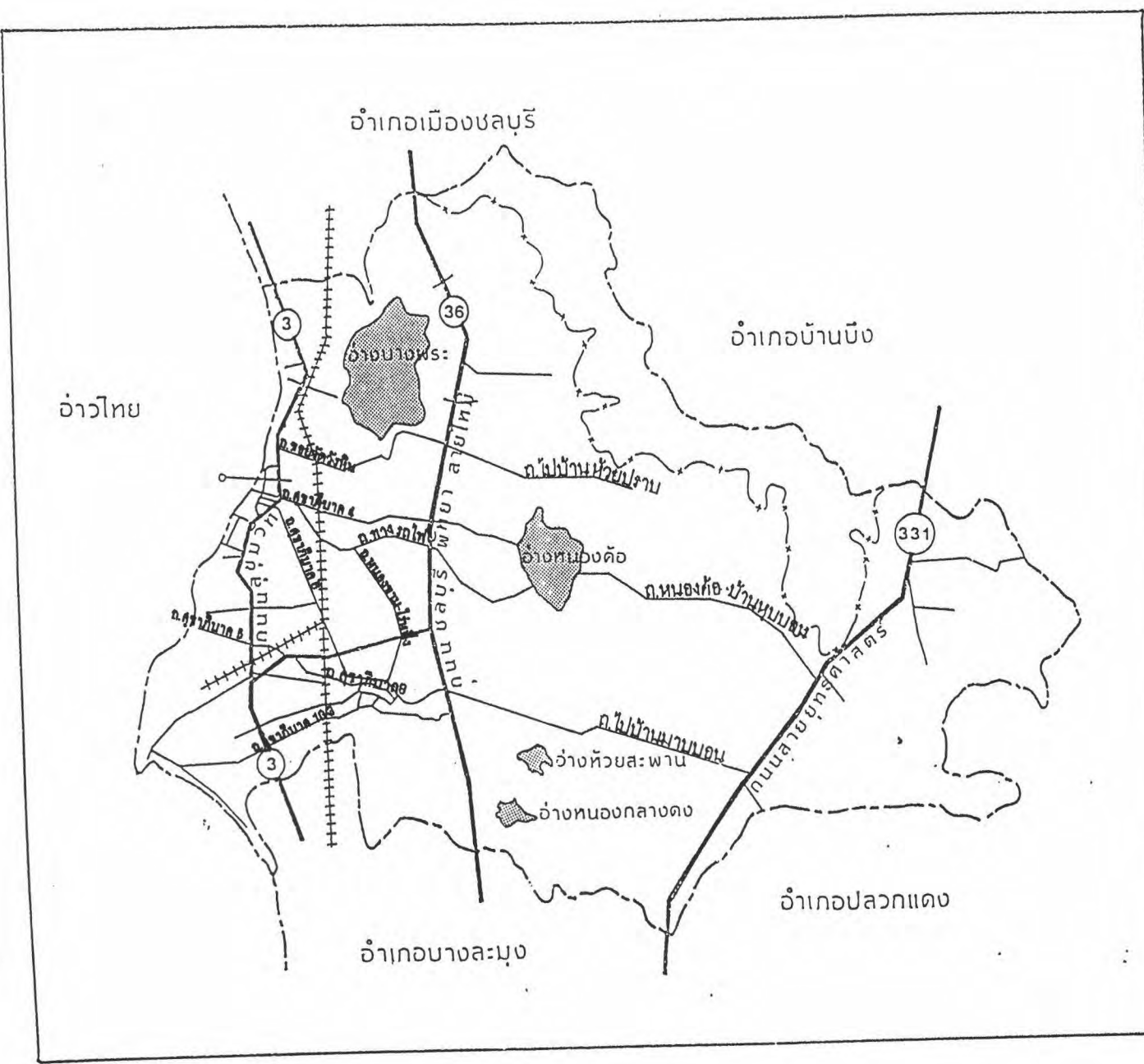
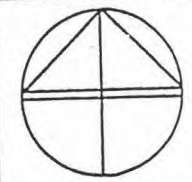
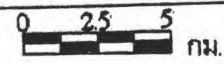
แสดง ที่ตั้งอ่างเก็บน้ำในอำเภอศรีราชา
พ.ศ.2536

สัญลักษณ์

 อ่างเก็บน้ำ

ที่มา กรมชลประทาน

รูปที่ 4.8

ตารางที่ 4.1 แสดงรายชื่ออ่างเก็บน้ำในเขตอำเภอศรีราชา ปี พ.ศ.2536

ชื่อโครงการ	ความจุประมาณ (ล้าน ลบม.)	ปริมาณใช้งาน (ล้าน ลบม.)	ความต้องการ น้ำจริงใน ปัจจุบัน (ล้าน ลบม.)	ความต้องการ น้ำในปี พ.ศ.2536 (ล้าน ลบม.)	ความต้องการ น้ำในปี พ.ศ.2544 (ล้าน ลบม.)	พื้นที่ใช้น้ำ
อ่างเก็บน้ำ บางพระ	110.00	36.00	44.50	26.05	56.00	การประ ปาชลบุรี อ.เมือง ศรีราชา
อ่างเก็บน้ำ หนองค้อ	21.40	17.70	8.00	15.82	63.00	แหลมฉบัง
อ่างเก็บน้ำ หนองกลาง ดง	7.65	6.50	13.50	4.26	27.50	แหลมฉบัง และเมือง พัทยา
อ่างเก็บน้ำ ห้วยสะพาน	3.90	3.30	-	2.95	-	อำเภอ ศรีราชา

ที่มา : กรมชลประทาน

1. อ่างเก็บน้ำบางพระ อยู่ในเขตตำบลบางพระ มีความจุประมาณ 110 ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงปีละประมาณ 36 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งปัจจุบันอ่างเก็บน้ำบางพระจะใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการประปาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และอำเภอศรีราชา เพื่อโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆและเพื่อการเกษตรกรรมในพื้นที่เพาะปลูกทำอ่างเก็บน้ำประมาณ 6,000 ไร่ จากการสำรวจของกรมชลประทานในปีพ.ศ.2536 มีการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบางพระประมาณ 44.50 ล้านลูกบาศก์เมตร และในปีพ.ศ.2544 ความต้องการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบางพระจะสูงขึ้นปีละประมาณ 56 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเมื่อถึงระยะเวลาดังกล่าวอ่างเก็บน้ำบางพระจะได้รับน้ำเพิ่มเติมจากอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล จังหวัดระยอง ประมาณปีละ 14 ล้านลูกบาศก์เมตร

2. อ่างเก็บน้ำหนองค้อ อยู่ในเขตตำบลหนองขาม มีความจุประมาณ 21.40 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำไหลลงอ่างที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงปีละประมาณ 19.498 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งอ่างเก็บน้ำหนองค้อมีการจัดสรรน้ำเพื่อนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และชุมชนอ่าวอุดม โดยจากการสำรวจความต้องการใช้น้ำเพื่อการประปาและอุตสาหกรรมในปีพ.ศ.2536 ประมาณ 8 ล้านลูกบาศก์เมตร คาดว่าเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2544 เป็นประมาณ 63 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยปัจจุบันอ่างเก็บน้ำหนองค้อมีปริมาณน้ำที่สามารถนำไปใช้งานได้ประมาณ 17.70 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างเก็บน้ำหนองค้อได้ก่อสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งน้ำดิบสำรองสำหรับการใช้งานในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ตลอดจนชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง

3. อ่างเก็บน้ำหนองกลางดง อยู่ในเขตตำบลบึง มีความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 7.65 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำใช้งานได้ประมาณ 6.50 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยส่งน้ำให้กับการประปาแหลมฉบังและช่วยเหลือการขาดแคลนน้ำของเมืองพัทยาประมาณปีละ 5.68 ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำประมาณ 6.68 ล้านลูกบาศก์เมตร

4. อ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน ตั้งอยู่ในเขตตำบลบึง ความจุอ่างเก็บน้ำประมาณ 3.30 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้งานได้ประมาณ 0.005 ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีน้ำในอ่างเก็บน้ำประมาณ 3.850 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งปริมาณน้ำใช้เป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการประปาแหลมฉบัง

นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่เป็นอ่างเก็บน้ำไว้สำหรับการเกษตรและเพื่อการบริโภค คือ อ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต อยู่ในเขตตำบลบึงอ่าว อ่างเก็บน้ำโป่งดินคำอยู่ในเขต

ตำบลงบางพระ และอ่างเก็บน้ำเขามันยายมิ่ง อยู่ในเขตตำบลหนองขาม ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อการชลประทานการเกษตร

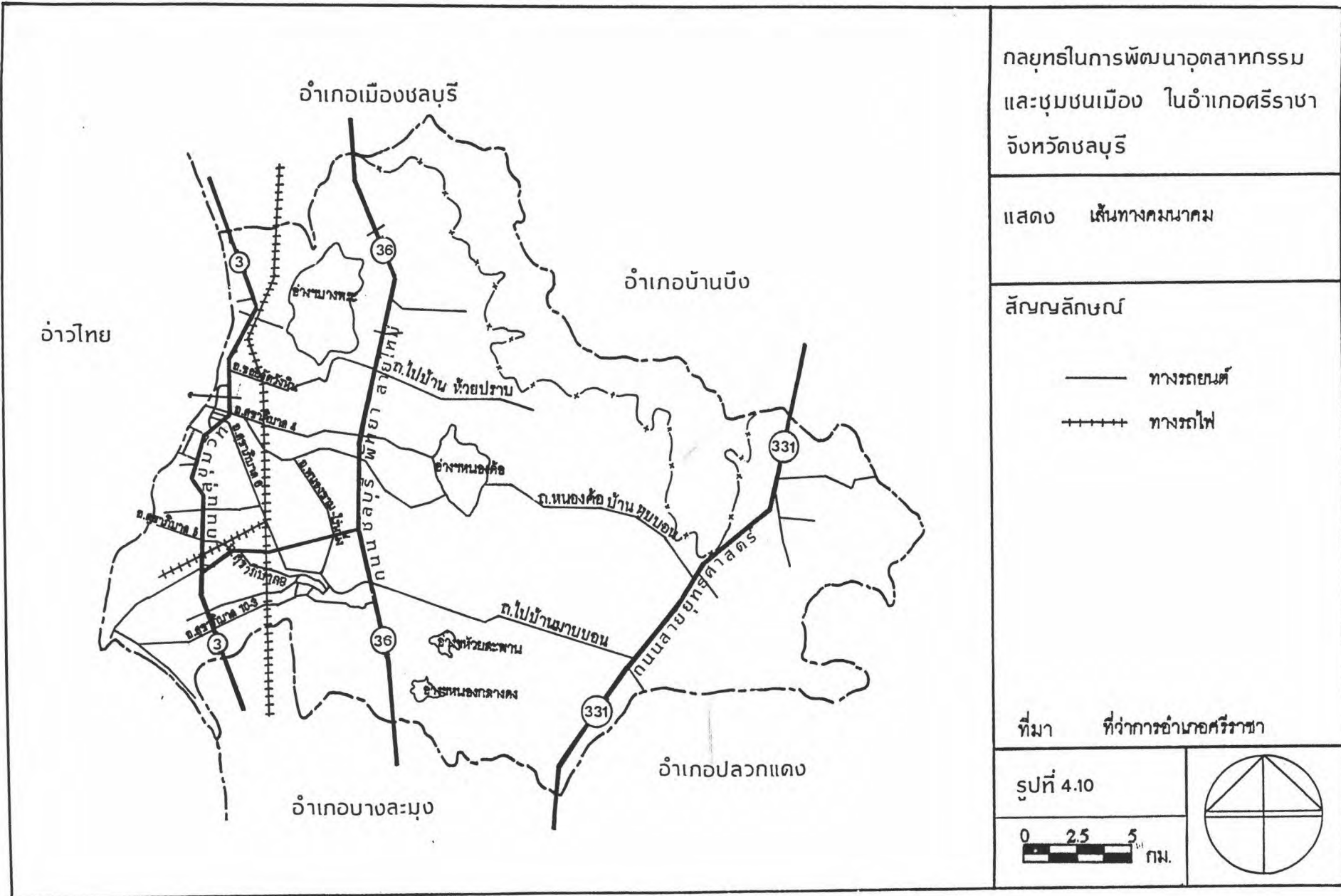
สำหรับระบบการจำหน่ายน้ำประปาในปัจจุบัน การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบในการจำหน่ายน้ำให้แก่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การประปาส่วนภูมิภาคจัดตั้งบริษัทจำกัดชื่อ บริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (EAST WATER) เป็นผู้รับผิดชอบในการจำหน่ายน้ำดิบเพียงหน่วยงานเดียว โดยมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อนำมาช่วยพื้นที่อุตสาหกรรม และชุมชนในอำเภอศรีราชา โดยมีการต่อท่อน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล จังหวัดระยอง มายังอ่างเก็บน้ำหนองค้อ และพัฒนาท่อส่งน้ำหนองค้อ-แหลมฉบัง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.90 เมตร ระยะทาง 14 กิโลเมตร และจ่ายน้ำให้แก่สถานีประปาให้บริการแก่อุตสาหกรรมและชุมชนต่อไป (รูปที่ 4.11)

4.6 การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งในเขตอำเภอศรีราชา ซึ่งเป็นการเดินทางภายในพื้นที่หรือการเดินทางติดต่อเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่น สามารถใช้เส้นทางคมนาคมขนส่ง ได้ 3 ทาง คือ ทางรถยนต์ ทางรถไฟ และทางน้ำ ดังนี้ (รูปที่ 4.12)

4.6.1 การคมนาคมทางรถยนต์ มีบทบาทมากในปัจจุบันโดยเป็นเส้นทางในการขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตต่างๆ เข้าสู่เมืองและกระจายผลผลิตออกสู่ชนบท รวมทั้งการขยายตัวของชุมชนในระดับอนุภาคด้วย โดยจะพบว่าชุมชนส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณถนนสายหลัก โดยถ้าถึงระบบโครงข่ายการคมนาคมทั่วถึงด้วยแล้วย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนตามมาอย่างทั่วถึง สำหรับอำเภอศรีราชาพบว่าโครงข่ายการคมนาคมครอบคลุมอย่างทั่วถึง และหนาแน่นทางทิศตะวันตกของเมืองซึ่งติดกับชายฝั่งทะเลและเขายางลงทางทิศตะวันออก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงและภูเขา ระบบโครงข่ายการคมนาคมทางรถยนต์ของอำเภอศรีราชา ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และทางหลวงท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

1. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) โดยเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดชลบุรี และผ่านอำเภอศรีราชา ไปยังอำเภอบางละมุง สู่จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อกรุงเทพมหานคร กับภาคตะวันออกทางชายฝั่งทะเลผ่านอำเภอศรีราชา

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง เส้นทางคมนาคม

สัญลักษณ์

- ทางรถยนต์
- + -+ -+ -+ ทางรถไฟ

ที่มา ที่ว่าการอำเภอศรีราชา

รูปที่ 4.10

2. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (เส้นทางยุทธศาสตร์) เริ่มต้นจาก อู่ตะเภา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผ่านจังหวัดระยอง ผ่านอำเภอศรีราชา ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทราไปสู่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นถนนที่สำคัญโดยทำการเชื่อมโยงกับถนนสายย่อยต่างๆ ภายในอำเภอกับถนนสุขุมวิท ช่วยในการลำเลียงผลผลิตต่างๆจากภาคตะวันออกสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้การติดต่อระหว่างจังหวัดต่างๆของทั้งสองภาคเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 เป็นทางหลวงสายกรุงเทพฯ-ชลบุรีแนวใหม่ โดยมีจุดเริ่มต้นที่แยกถนนพระรามเก้า ขนานกับทางรถไฟสายตะวันออก ผ่านลาดกระบัง และแนวถนนวงลงทางทิศใต้ บรรจบกับทางเลี้ยวเมืองชลบุรี และช่วงที่ผ่านอำเภอศรีราชาเริ่มจากทางแยกต่างระดับที่จุดเริ่มต้นทางเลี้ยวเมืองชลบุรี ขนานกับทางหลวงหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) และมาบรรจบกับถนนสุขุมวิทที่ทางแยกต่างระดับเข้าแหลมฉบัง ถนนสายนี้สามารถช่วยแบ่งเบาการจราจรของทางหลวงหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ได้เป็นอย่างดี

ทางหลวงสายย่อยที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างถนนสายหลัก เพื่อเป็นโครงข่ายในการติดต่อคมนาคมภายในเขตอำเภอศรีราชา และอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

1. ทางหลวงหมายเลข 3241 ซึ่งเริ่มต้นจากแยกถนนสุขุมวิท บริเวณที่ทำการอำเภอศรีราชาไปทางทิศตะวันออก ผ่านอ่างเก็บน้ำหนองค้อ บ้านหุบบอน ไปบรรจบกันทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331(ถนนสายยุทธศาสตร์) ที่บริเวณบ้านมาบเอื้อง ตำบลเขาคันทรง

2. ทางหลวงหมายเลข 3138 เชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (ถนนสายยุทธศาสตร์) บริเวณบ้านมาบปูล ตำบลเขาคันทรง ลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เข้าสู่อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ถนนสายย่อยภายในอำเภอที่เชื่อมระหว่างชุมชนในอำเภอ คือระหว่างชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชา กับสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูล ศรีราชา และชุมชนบ้านอ่าวอุดม มีดังนี้

1. ถนนสุขาภิบาล 6 เชื่อมระหว่างชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชา กับสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูล ศรีราชา มีจุดเริ่มต้นเชื่อมกับถนนสุขุมวิททางฝั่งตะวันตกของเทศบาลตำบลศรีราชา ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้สู่สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์ฯ ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร

2. ถนนทางรถไฟ แยกมาจากถนนสุขาภิบาล 4 จากทางแยกถนนสุขุมวิททางทิศตะวันตก ไปเชื่อมกับถนนสายหนองขามไร่หนึ่ง สู่สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์ฯ ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร

3. ถนนสุขาภิบาล 8 เชื่อมต่อกับถนนสุขุมวิททางด้านทิศตะวันตก เป็นถนนที่

เชื่อมระหว่างชุมชนบ้านอ่าวอุดม กับสวนอุตสาหกรรมสหพันธ์ฯ ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร

4. ถนนสาขาภิบาล 10-3 เชื่อมระหว่างชุมชนแหลมฉบัง กับสวนอุตสาหกรรมสหพันธ์ฯ ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

ถนนสายย่อยเหล่านี้เชื่อมระหว่างชุมชนสำคัญในอำเภอศรีราชา เป็นถนนที่ใช้ในการติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างชุมชน และเป็นเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางไปทำงานของแรงงาน โดยมีคิวรถสองแถวประจำทาง 2 จุด คือ

จุดที่ 1 ทางทิศตะวันตกของทางแยกถนนสุขุมวิทตัดกับถนนสุรศักดิ์ 1 ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชา

จุดที่ 2 คือบริเวณทิศตะวันตกของทางแยกถนนสุขุมวิทตัดกับถนนสาขาภิบาล 5 ชุมชนบ้านอ่าวอุดม

4.6.2 การคมนาคมทางรถไฟ ทางรถไฟสายตะวันออกเป็นเส้นทางสำคัญควบคู่ไปกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) โดยเริ่มต้นที่สถานีรถไฟหัวลำโพง ผ่านอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปยังจังหวัดปราจีนบุรี และช่วง ผ่านอำเภอศรีราชาที่สถานีบางพระ และสถานีอำเภอศรีราชาไปสิ้นสุดที่สถานีมาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยเป็นเส้นทางรถไฟที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยมีขบวนรถไฟผ่านอำเภอศรีราชาวันละ 2 เที่ยวไปและกลับ

สำหรับทางรถไฟสายศรีราชา-แหลมฉบัง เริ่มจากสถานีศรีราชามาสุดปลายทางที่สถานีแหลมฉบัง ระยะทางประมาณ 9.3 กิโลเมตร มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการทำเรือน้ำลึกแหลมฉบัง โดยใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและวัตถุดิบจากท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังมายังสถานีสินค้ากล่อง(ตู้สินค้าคอนเทนเนอร์) ซึ่งจะพัฒนาที่ย่านพหลโยธินและเขตลาดกระบัง

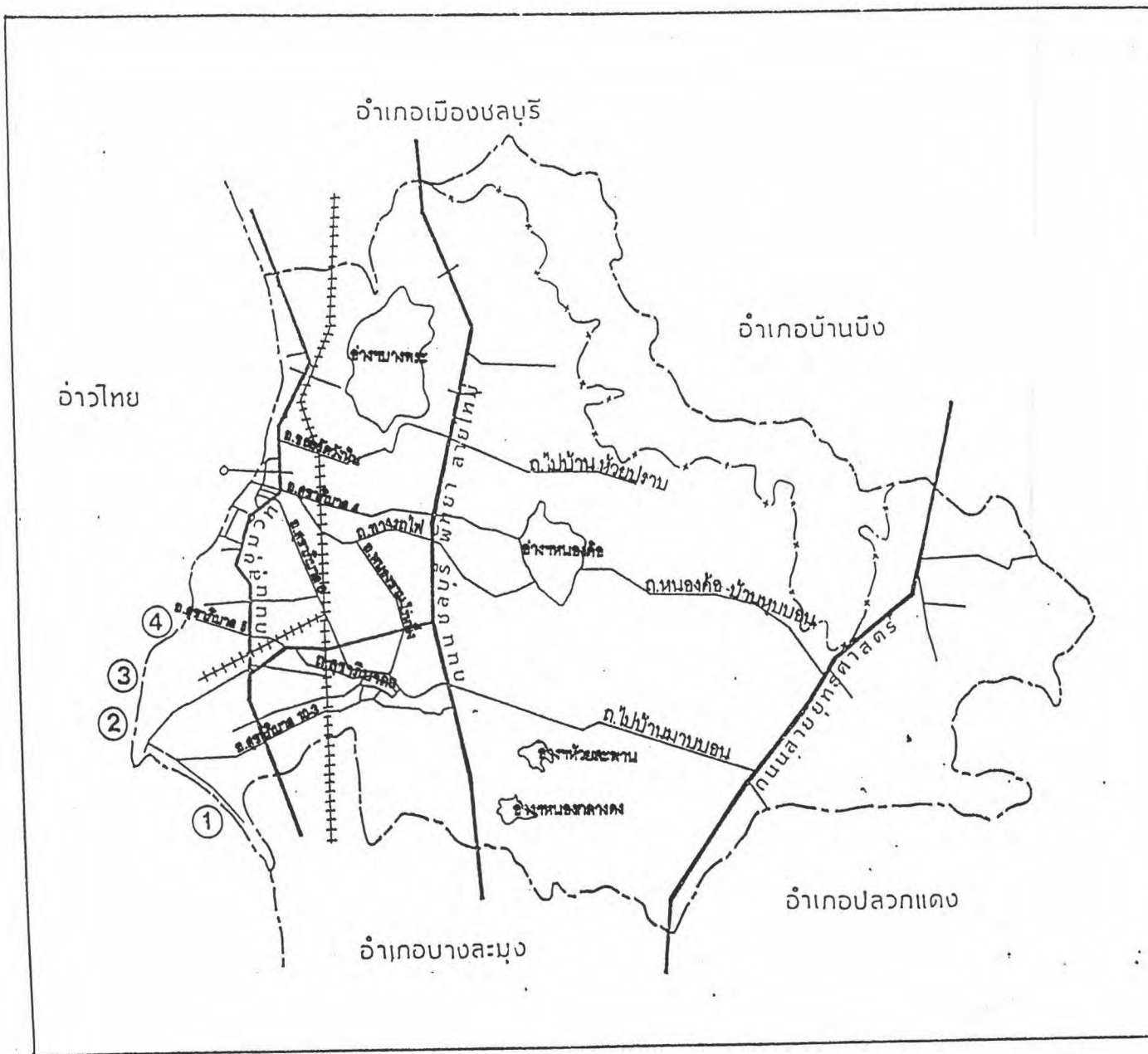
4.6.3 การคมนาคมทางน้ำ การคมนาคมขนส่งทางน้ำของอำเภอศรีราชาจัดว่าเป็นระบบที่สำคัญระบบหนึ่งของอำเภอและภูมิภาคนี้ อันเนื่องมาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งทางทะเล โดยทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอเป็นชายฝั่งทะเล และมีบริเวณที่เหมาะสมในการก่อสร้างท่าเรือ ชายฝั่งทะเลของอำเภอศรีราชามีท่าเทียบเรือประมงและท่าเทียบเรือสินค้าที่สำคัญ ดังนี้ (รูปที่ 4.13)

1. ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เป็นท่าเรือพาณิชย์ระหว่างประเทศ ก่อสร้างโดยการท่าเรือแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นท่าเรือพาณิชย์ระหว่างประเทศสำหรับขนถ่ายสินค้าบรรจุตู้ (Container) สินค้าเกษตรกรรม ประเภทสินค้าเทกองขนาดใหญ่ มีพื้นที่

ตารางที่ 4.2 แสดงท่าเรือในเขตอำเภอศรีราชาและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2536

ชื่อท่าเรือ	เจ้าของ/ที่ตั้ง	ศักยภาพ	พื้นที่ (ไร่)	โครงการอนาคต
ท่าเรือพาณิชย์ แหลมฉบัง	การทำเรือแห่งประเทศไทย แหลมฉบัง อ.ศรีราชา	มี 4 ท่าเรือ น้ำลึก 14 เมตร	3,000	ลงทุนสร้างท่าเรือที่ 5
ท่าเรือศรีราชา อาเบอร์	สวัสดิ์ หอรุ่งเรือง อ.ศรีราชา	รับเรือ 9 หมิ้นตัน จำนวน 4 ลำ	76	รับตู้คอนเทนเนอร์
ท่าเรือสยามซีพอร์ต	บ.ไทยรุ่งเรือง อ.ศรีราชา	รับเรือ 7 หมิ้นตัน จำนวน 4 ลำ	147	สร้างคลังสินค้า
ท่าเรือสยาม คอมเมอร์เชียล ซีพอร์ต	บ.สยามซีพอร์ตกรุ๊ป อ.ศรีราชา	รับเรือ 5 หมิ้นตัน	100	ท่าเรือท่องเที่ยว
ท่าเรือสีซ้งทอง	บ.สีซ้งทองเทอมินัล อ.เกาะสีซ้ง	รับเรือแลนตัน	200	ท่าคอนเทนเนอร์ สีน้ําล้นบาท

ที่มา จากการรวบรวมของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน สำนักงานภาคตะวันออก พ.ศ.2536

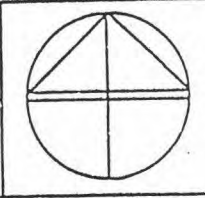

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง ที่ตั้งท่าเรือในอำเภอศรีราชา พ.ศ.2536

- สัญลักษณ์
- ① ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง
 - ② ท่าเรือสยามซีพอร์ท
 - ③ ท่าเรือสยามคอมเมอร์เชียลซีพอร์ท
 - ④ ท่าเรือศรีราชาฮาเบอร์
- ที่มา หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน พ.ศ.2536

รูปที่ 4.11
 0 2.5 5 กม.

ประมาณ 5,340 ไร่ ในระยะแรกจะมีการทำการก่อสร้างท่าเทียบเรือจำนวน 8 ท่าเทียบเรือ ซึ่งท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบังนั้นจะอยู่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ตำบลทุ่งสุขลา

2. ท่าเทียบเรือเอกชน ในอำเภอศรีราชา ได้แก่ท่าเรือขนส่งน้ำมันของโรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์ บริษัทเอสโซ่สแตนดาร์ดประเทศไทย จำกัด และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นท่าเทียบเรือในการขนส่งน้ำมัน ท่าเทียบเรือของบริษัทศรีราชาอาเบอร์ จำกัด ท่าเทียบเรือสยามซีพอร์ท และท่าเทียบเรือสยามคอมเมอร์เชียลซีพอร์ท เป็นท่าเทียบเรือซึ่งรองรับการขนส่งวัตถุดิบ เพื่อเข้ามาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ในพื้นที่อำเภอศรีราชาและพื้นที่ใกล้เคียง ท่าเทียบเรือของบริษัทสีหังทองเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่ในพื้นที่อำเภอเกาะสีชังเพื่อทำการขนถ่ายสินค้าเข้ามาที่ท่าเรือในอำเภอศรีราชาอีกทอดหนึ่ง

3. ท่าเทียบเรือที่ทำการขนส่งระหว่างอำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง ระยะทาง 12 กิโลเมตร มีท่าเทียบเรืออยู่ที่บริเวณเกาะลอย และท่าเทียบเรือจรรย์ บริเวณถนนเจิมจอมพล เขตเทศบาลตำบลศรีราชาได้อีกหนึ่งแห่ง ค่าเรือโดยสารประจำทาง คนละ 20 บาท ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาที

จะเห็นได้ว่าอำเภอศรีราชา จัดว่าเป็นอำเภอที่มีศักยภาพสูงที่เป็นศูนย์กลางทางด้านการคมนาคมขนส่ง การส่งออกสินค้าทางทะเลสู่ภูมิภาคอื่นๆของประเทศและระหว่างประเทศโดยมีท่าเรือน้ำลึกที่อำเภอเกาะสีชังเป็นตัวเชื่อมโยง โดยเป็นท่าเรือน้ำลึกสำหรับเรือขนาดใหญ่ที่ขนส่งสินค้าทั่วไปและสินค้าเหลว ส่วนท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ท่าเรือน้ำลึกสัตหีบ อำเภอสัตหีบและท่าเรือมาบตาพุด จังหวัดระยอง เป็นท่าเรือน้ำลึกสำหรับเรือขนาดกลาง ประกอบกับโครงข่ายการคมนาคมทางรถยนต์และทางรถไฟ และสามารถเชื่อมต่อกับทุกภาคของประเทศได้(ตารางที่ 4.2)

นอกจากการคมนาคมขนส่งทั้งหมดดังกล่าวมาแล้ว ยังมีการขนส่งอีกรูปแบบหนึ่งคือการขนส่งทางท่ออีก 2 โครงการได้แก่

โครงการขนส่งน้ำมันโดยทางท่อ จากอำเภอศรีราชาไปยังช่องนนทรี กรุงเทพมหานคร โดยมีการวางท่อตามแนวเส้นทางรถไฟ

โครงการขนส่งน้ำมันในทางท่อจากอำเภอศรีราชา ผ่านลำลูกกา ไปสิ้นสุดที่จังหวัดกาญจนบุรี

โดยโครงการขนส่งทางท่อทั้ง 2 โครงการนี้ เป็นการร่วมลงทุนระหว่าง การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และบริษัทขายปลีกน้ำมันรถยนต์ โครงการนี้จะแล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2537 ระบบการขนส่งทำการควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มความปลอดภัย และช่วยลดปัญหาการจราจรภายในอำเภอศรีราชา และจังหวัดชลบุรีได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

4.7 ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

จากลักษณะของชุมชนเมืองศรีราชาที่มีบทบาทเด่นชัดในด้าน การเป็นเมืองอุตสาหกรรม ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการดึงดูดให้มีการพัฒนาชุมชน และการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม สาธารณูปโภคสาธารณูปการที่สำคัญของอำเภอเมืองศรีราชา มีดังนี้

4.7.1 การไฟฟ้า อำเภอศรีราชามีหน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการไฟฟ้า คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชา พื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชารับ รับผิดชอบในการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับพื้นที่ 2 อำเภอ 2 เทศบาล 3 สุขาภิบาล 7 ตำบล และ 64 หมู่บ้าน รวมพื้นที่การให้บริการทั้งสิ้น 703.619 ตารางกิโลเมตร โดยการไฟฟ้าอำเภอศรีราชาตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท เลขที่ 65 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้าตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ดังนี้ (รูปที่ 4.14)

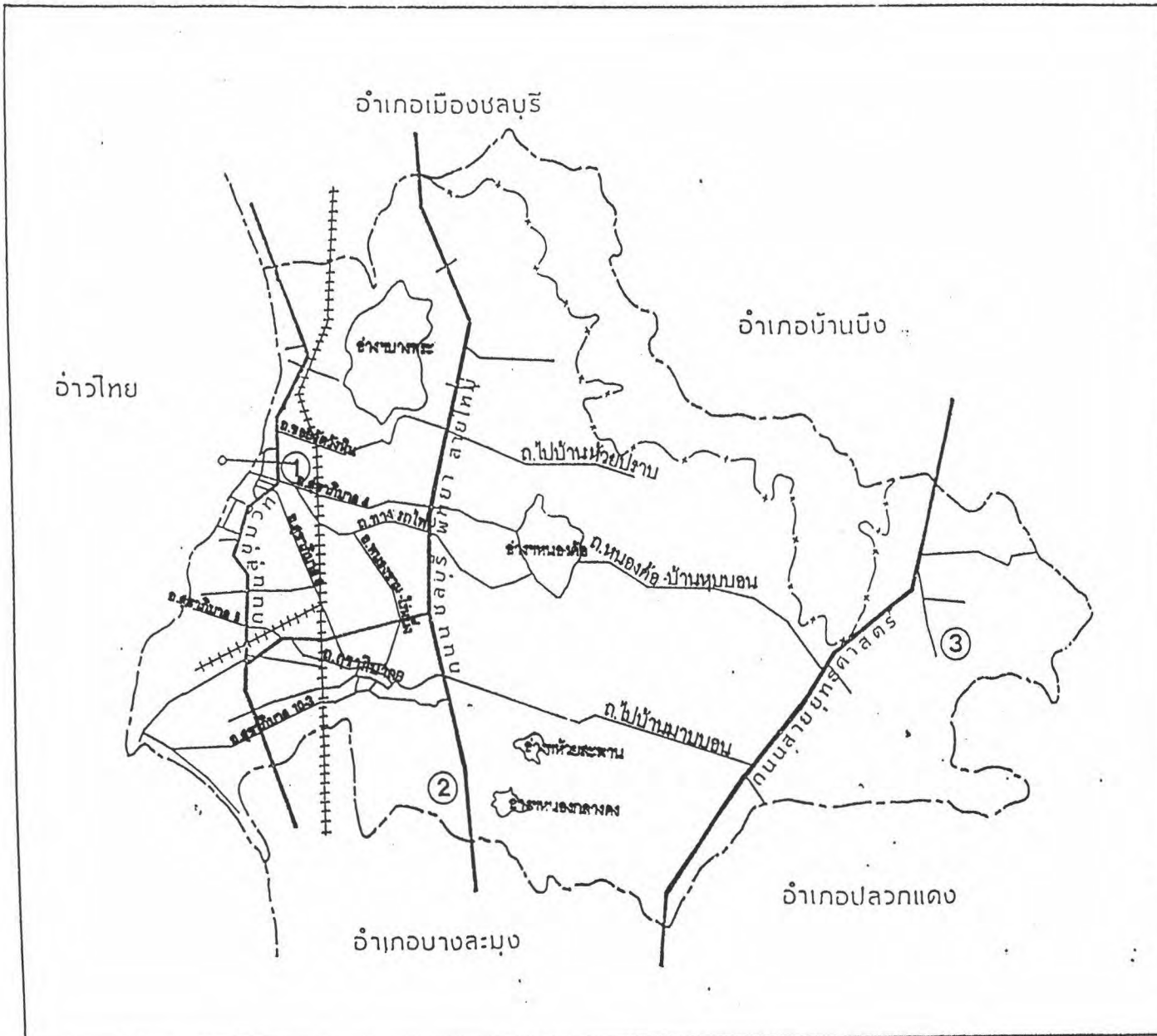
-หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้าอำเภอเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเวงค์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

-หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า ตำบลบึง ตั้งอยู่เลขที่ 6 หมู่ที่ 8 ตำบลบึง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

-หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้ามาบปูลี ตั้งอยู่เลขที่ 64/3 หมู่ที่ 3 ถนนมาบปูลี-ปลวกแดง ตำบลเขาคนทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

โดยมีสถานีเปลี่ยนแรงดันไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอศรีราชา 9 สถานีย่อย ที่สถานีไฟฟ้าอำเภอศรีราชา สถานีไฟฟ้าอ่าวไผ่ สถานีไฟฟ้าแหลมฉียง สถานีไฟฟ้าบึง และสถานีไฟฟ้าอ่าววิน ดังแสดงในตารางที่ 4.3 สำหรับสถานีไฟฟ้าแหลมฉียง 2 เป็นสถานีเปลี่ยนแรงดันไฟฟ้าที่อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างซึ่งจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542

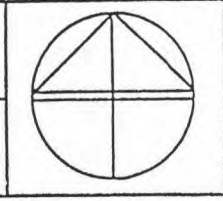
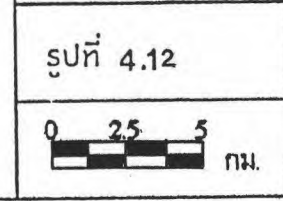
สำหรับประเภทการใช้ไฟฟ้าในเขตอำเภอศรีราชา สามารถจำแนกประเภทการใช้ไฟฟ้าคือ การใช้ไฟฟ้าสำหรับบ้านพักอาศัย การใช้ไฟฟ้าในกิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดกลาง กิจการขนาดใหญ่ กิจการเฉพาะอย่าง การใช้ไฟฟ้าของส่วนราชการและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร การใช้ไฟฟ้าในกิจการเพื่อการสูบน้ำเพื่อการเกษตร การใช้ไฟฟ้าชั่วคราว ซึ่งมีปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าแตกต่างกันไปและสามารถสรุปได้เมื่อกันยายน พ.ศ. 2536 ว่ามีการใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 35,498 ราย มีจำนวนการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2535 จำนวน 4,299 ราย คิดเป็นจำนวน 13.78 เปอร์เซ็นต์ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง ที่ตั้งหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า อำเภอศรีราชา พ.ศ.2536

- สัญลักษณ์
- ① หน่วยบริการตำบลศรีราชา
 - ② หน่วยบริการตำบลบึง
 - ③ หน่วยบริการตำบลเขาคันทรง
- ที่มา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชา

ตารางที่ 4.3 แสดงสถานีเปลี่ยนแรงดันไฟฟ้าในพื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1
อำเภอศรีราชา ปี พ.ศ.2536

สถานีไฟฟ้า	ขนาดหม้อแปลง (MVA)	จำนวนเครื่อง (เครื่อง)	รวม (MVA)	หมายเหตุ
1. สถานีไฟฟ้าศรีราชา รับไฟฟ้าจากหม้อแปลง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	12.5, 25	2, 1	50	
2. สถานีไฟฟ้าอ่าวไฉ่1 รับไฟฟ้าจากหม้อแปลง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	40, 50	1, 1	90	
3. สถานีไฟฟ้าแหลมฉบัง(ชั่วคราว)	40	1	40	
4. สถานีไฟฟ้าแหลมฉบัง(ถาวร)	40	2	80	
5. สถานีไฟฟ้าบ้านบึง	40	1	40	
6. สถานีไฟฟ้าบ่อวิน1 (ลานโก)	200	2	400	
7. สถานีไฟฟ้าบ่อวิน2	40	2	80	
8. สถานีไฟฟ้าแหลมฉบัง2	50	2	100	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
9. สถานีไฟฟ้าบางแสน	50	2	100	
10. สถานีไฟฟ้าอ่าวไฉ่2 (ลานโก)	200	1	200	

ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 อำเภอศรีราชา

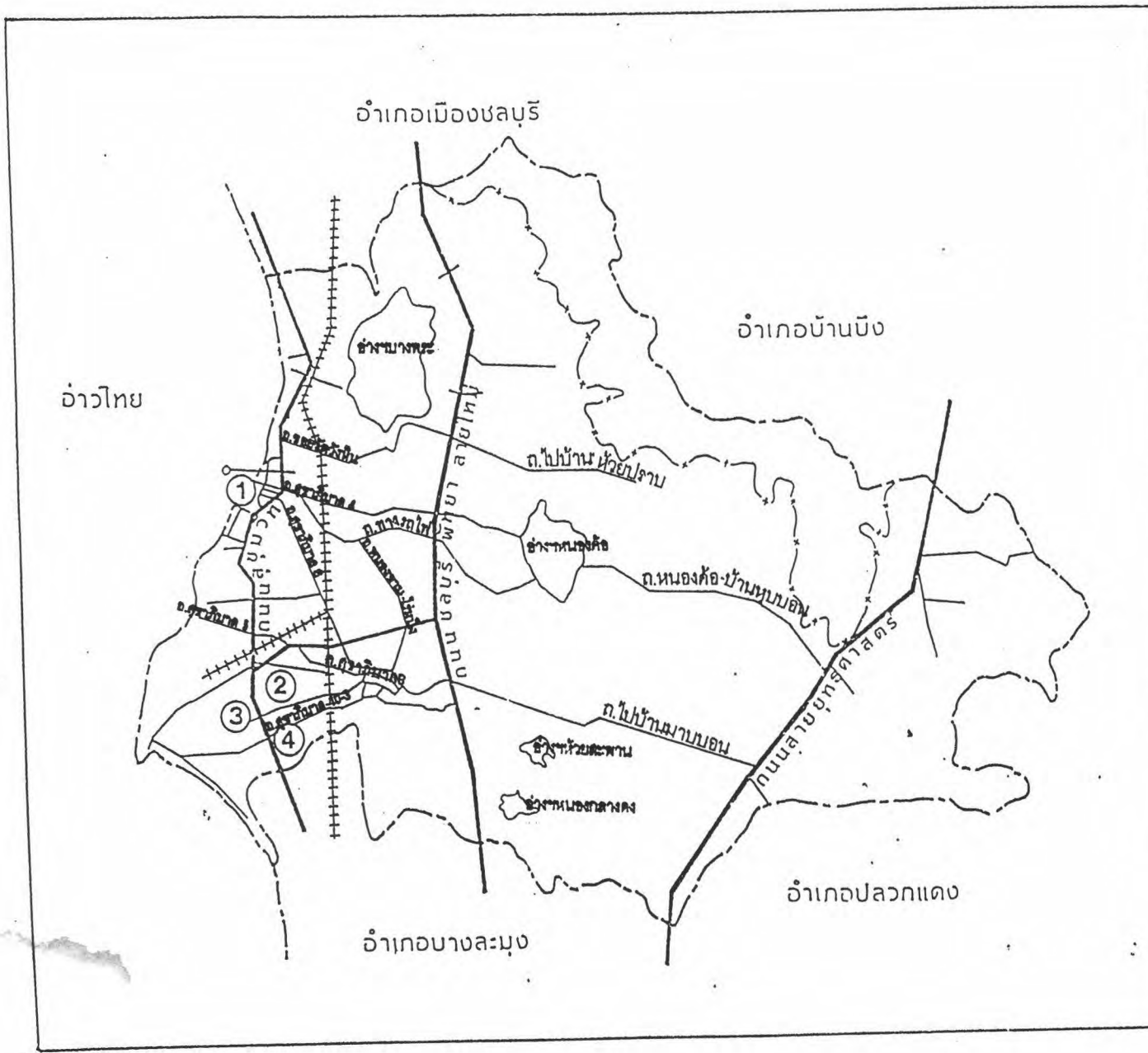
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า ปี พ.ศ.2535 และ พ.ศ.2536

ประเภท	กันยายน พ.ศ.2535	กันยายน พ.ศ.2536	เพิ่มขึ้น (-ลดลง)	
			จำนวนราย	(%)
1. บ้านอยู่อาศัย (ไม่เกิน 150 หน่วย)	14,980	16,933	1,953	13.04
(เกิน 150 หน่วย)	12,528	14,356	1,828	14.60
2. กิจการขนาดเล็ก	3,030	3,366	336	11.09
3. กิจการกลาง	194	211	17	8.77
4. กิจการขนาดใหญ่	4	13	9	2.25
5. กิจการเฉพาะอย่าง	10	13	3	3.0
6. ส่วนราชการและองค์กรที่ไม่แสวงกำไร	144	144	-	-
7. สูบน้ำเพื่อการเกษตร	-	-	-	-
8. ไฟฟ้าชั่วคราว	309	462	153	49.52
รวม	31,199	35,498	4,299	13.78

ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 พ.ศ.2536

สำหรับการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมก็ได้มีการเตรียมพร้อมด้านสถานีจ่ายไฟฟ้า เช่นนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและชุมชนบริเวณแหลมฉบัง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการติดตั้งระบบหม้อแปลงไฟฟ้าจาก 230 กิโลวัตต์ เป็น 115 กิโลวัตต์ มายังบริเวณแหลมฉบัง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ทำการปรับปรุงและเสริมระบบจำหน่ายไฟฟ้า โดยการลดแรงดันไฟฟ้าเป็นขนาด 22 กิโลวัตต์ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนต่อไปได้

4.7.2 การประปา พื้นที่อำเภอศรีราชาอยู่ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานประปาเขต 1 ชลบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 160 ถนนวิรัตน์ศิลป์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีการประปาอยู่ในสังกัดรวม 17 แห่ง มีกำลังผลิตทั้งหมดประมาณ 172,800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน การประปาเขต 1 ชลบุรี มีหน้าที่รับผิดชอบในการขยายปรับปรุงระบบจำหน่ายน้ำประปาควบคุมดูแล

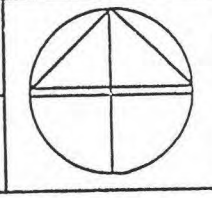
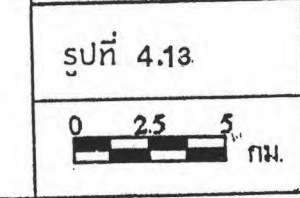

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง ที่ตั้งสถานีการประปาในอำเภอศรีราชา พ.ศ.2536

- สัญลักษณ์
- ① การประปาศรีราชา
 - ② การประปาอ่าวอุดม
 - ③ การประปาแหลมอ้ม
 - ④ การประปาทุ่งสุขลา

ที่มา การประปาภูมิภาคเขต 1 ชลบุรี

ตรวจสอบคุณภาพน้ำดิบที่นำมาใช้ในการผลิตและจ่ายน้ำในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยไม่รวมถึงในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมได้จัดระบบประปาให้บริการโดยไม่ต้องอาศัยการใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาค

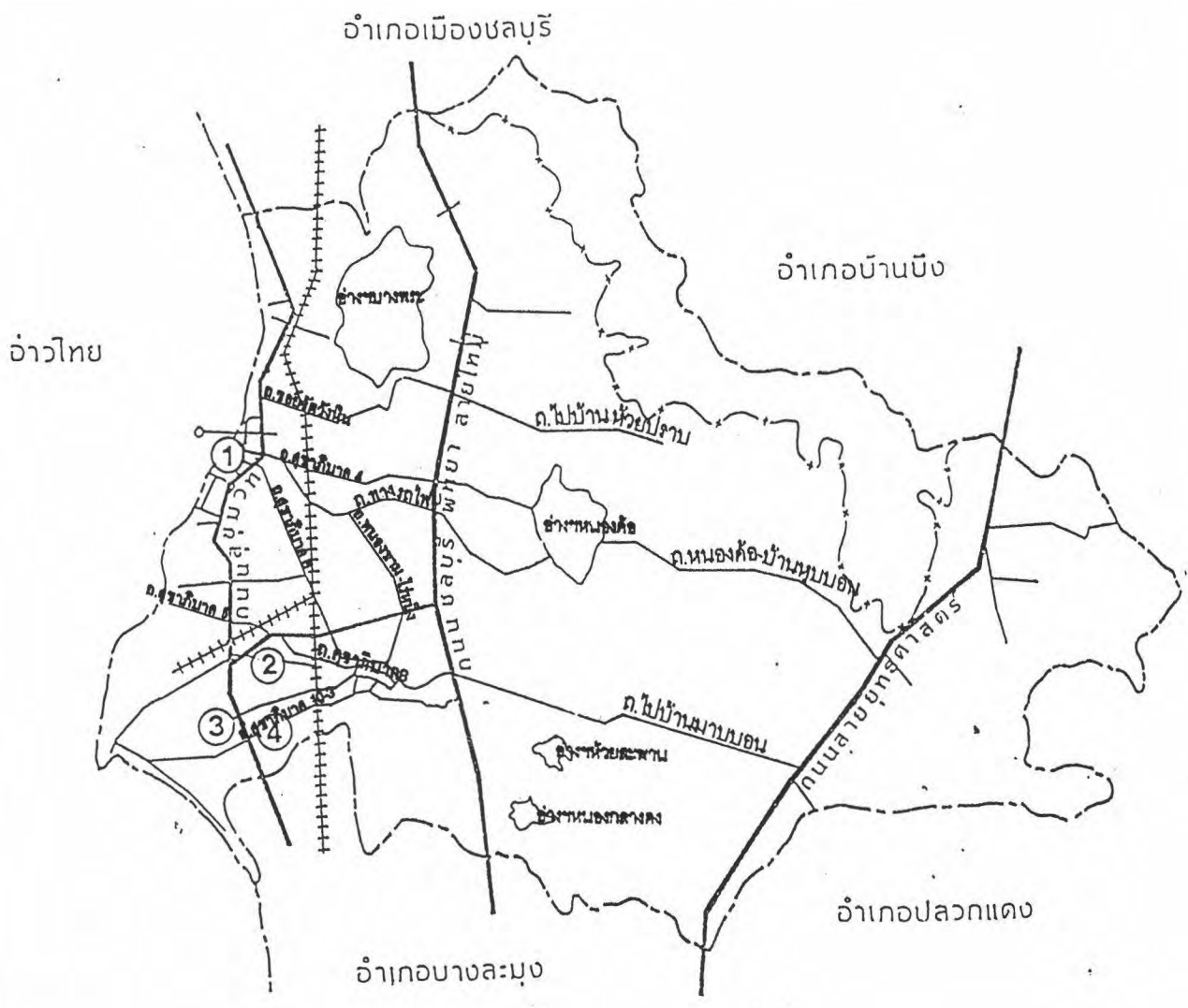
การประปาอำเภอเมืองศรีราชามีการประปาอยู่ 4 แห่ง (รูปที่ 4.15) คือการประปาอำเภอศรีราชา สำนักงานตั้งอยู่ที่ถนนเจิมจอมพล ตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา ขนาดพื้นที่ 1 ไร่ โรงกรองน้ำตั้งอยู่ที่ตำบลบางพระ พื้นที่ 9 ไร่ แหล่งน้ำดิบที่ใช้สำหรับผลิตน้ำประปามาจากอ่างเก็บน้ำบางพระ สามารถทำการผลิตน้ำประปาได้ชั่วโมงละ 2,000 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำในปัจจุบันทั้งสิ้น 11,186 ราย โดยมีพื้นที่ในการให้บริการในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา บางส่วนของตำบลสุรศักดิ์ และตำบลบางพระ

การประปากรุงเทพฯ อ่าววอคม ที่ตั้งอยู่ติดกับโรงพยาบาลอ่าววอคมโดยอาศัยแหล่งน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำหนองค้อ มีโรงกรองน้ำตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 9 ตำบลหนองขาม พื้นที่ 11 ไร่ สามารถผลิตน้ำได้ชั่วโมงละ 100-120 ลูกบาศก์เมตร ตลอด 24 ชั่วโมง ปริมาณการจ่ายน้ำเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2536 จำนวน 1,875,542 ลูกบาศก์เมตรต่อปี มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 4,305 ราย มีพื้นที่การให้บริการคือนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและพื้นที่ชุมชนแหลมฉบัง

นอกจากนี้การประปาส่วนภูมิภาคยังได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการขยายกำลังผลิตน้ำประปาให้เพียงพอและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในพื้นที่แหลมฉบัง โดยมีการจัดสร้างการประปาแหลมฉบัง และการประปาทุ่งสุขลา โดยมีการก่อสร้างอาคารผลิตน้ำประปาขนาด 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีการก่อสร้างถังน้ำใส โรงสูบน้ำแรงสูง พร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ มาตรฐาน เครื่องจ่ายสารเคมี สถานีจ่ายน้ำ และหอถังสูง และก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำให้กับชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบังและพื้นที่ใกล้เคียง

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง กรมโยธาธิการได้ดำเนินการวางท่อส่งน้ำโดยเป็นท่อน้ำเหล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.90-1.0 เมตร เป็นท่อส่งน้ำดิบระยะทาง 14 กิโลเมตร จากอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ไปยังบ่อน้ำที่แหลมฉบังบริเวณตำบลทุ่งสุขลา เพื่อจ่ายน้ำให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง โดยสามารถส่งน้ำดิบได้ 21.5 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

4.7.3 ไตรคมนาคม จังหวัดชลบุรี มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านโทรคมนาคม คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) รับผิดชอบด้านระบบโทรศัพท์ในส่วนบริการสื่อสารข้อมูลระบบวิทยุ และระบบโทรศัพท์ทั่วไปภายในประเทศ และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กศท.) รับผิดชอบ

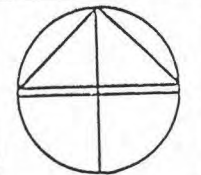
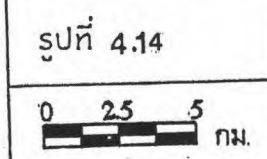
กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง ที่ตั้งสถานีชุมสายโทรศัพท์
ในอำเภอศรีราชา พ.ศ.2536

สัญลักษณ์

- ① เขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 1
และชุมสายโทรศัพท์ศรีราชา
- ② ชุมสายโทรศัพท์อำเภอดุสิต
- ③ ชุมสายโทรศัพท์แหลมฉบัง
- ④ ชุมสายโทรศัพท์แหลมฉบังซีดี

ที่มา เขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 1 อำเภอศรีราชา

ชอบเกี่ยวกับระบบโทรศัพย์ทางไกลระหว่างประเทศ จากการศึกษาพบว่าเมื่อสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 จังหวัดชลบุรีมีชุมสายโทรศัพย์อยู่ 36 แห่ง อยู่ในอำเภอเมือง 4 แห่ง อำเภอศรีราชา 6 แห่ง บางแสน 3 แห่ง อ่าวอุดม 4 แห่ง พัทยา 6 แห่ง นาจอมเทียน 3 แห่ง บ้านบึง 3 แห่ง และอำเภอสัตหีบ 4 แห่ง จะเห็นว่าอำเภอศรีราชามีชุมสายโทรศัพย์ให้บริการในเขตอำเภอศรีราชาทั้งสิ้นจำนวน 10 แห่ง เป็นชุมสายหลักอยู่ 4 แห่ง คือ (รูปที่ 4.16) ชุมสายโทรศัพย์ศรีราชาที่ให้บริการในเขตอำเภอเมืองศรีราชาและอำเภอเกาะสีชัง ชุมสายโทรศัพย์อ่าวอุดมให้บริการในเขตพื้นที่ชุมชนอ่าวอุดมและชุมชนแหลมฉบัง อำเภอศรีราชามีเลขหมายในการให้บริการทั้งสิ้น 12,800 เลขหมาย คิดเป็นร้อยละ 15.54 ของเลขหมายทั้งหมด จำนวนโทรศัพย์สาธารณะของอำเภอศรีราชาส่วนใหญ่จะมีการให้บริการกระจุกตัวอยู่ในเขตชุมชนเมือง มีสัดส่วนการให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 14 ของการให้บริการโทรศัพย์สาธารณะทั้งหมดในจังหวัดชลบุรี รองลงมาจากอำเภอเมืองชลบุรี และเมืองพัทยา

และในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 องค์กรโทรศัพย์แห่งประเทศไทยมีโครงการขยายโทรศัพย์ Teleport และโครงการโทรศัพย์ 1 ล้านเลขหมาย โดยโทรศัพย์เคลื่อนที่ Teleport ทั้งสิ้น 5 ชุมสาย โดยอยู่ในเขตอำเภอศรีราชา 2 ชุมสายคือ

-ชุมสายแหลมฉบัง Teleport จำนวน 1,639 เลขหมาย

-ชุมสายแหลมฉบังซีดี จำนวน 2,560 เลขหมาย

ส่วนที่เหลืออีก 3 ชุมสายเป็นการให้บริการในเขตพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง

ส่วนโครงการในความรับผิดชอบของ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ในเขตอำเภอศรีราชา มีดังนี้

-การจัดตั้งศูนย์ไปรษณีย์ภูมิภาคที่อำเภอศรีราชา (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2538)

-ปรับปรุงระบบการขนส่งไปรษณีย์อำเภอศรีราชา (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2538)

-เคเบิลใต้น้ำใยแก้ว เพชรบุรี-แหลมฉบัง (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2538-2536)

-จัดหางจรเคเบิลใต้น้ำใยแก้วและอัตรากำลังเพิ่ม ณ ที่ทำการอำเภอศรีราชา (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2535)

-ปรับปรุงสถานีวิทยุต่อเรือเดินทะเล อำเภอศรีราชา (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2535)

-จัดตั้งชุมสายโทรศัพย์ระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินที่อำเภอศรีราชา (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2532-2535)

-จัดตั้งศูนย์โทรคมนาคมที่ แหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ (เสร็จสิ้นในปี พ.ศ.

2532-2537)

โครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย คือโครงการ Teleport (ปี พ.ศ.2534-2536) โดยครอบคลุมพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและเมืองใหม่แหลมฉบัง โดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยรับผิดชอบในด้านการจัดตั้งชุมสายโทรศัพท์ภายในพื้นที่แหลมฉบังมีขนาดแห่งละ 5,000 เลขหมาย มีขีดความสามารถพัฒนาเป็นระบบ Integrated Service Digital Network (ISDN) ได้ ส่วนการสื่อสารแห่งประเทศไทยรับผิดชอบในด้านการจัดตั้งชุมสายโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ระบบ TISC III ขนาด 3,000 วงจร เพื่อเป็น Getway เชื่อมโยงระบบสื่อสารระหว่างเขตพื้นที่โครงการกับระหว่างประเทศ โดยจัดตั้งโครงข่ายเชื่อมโยง 3 เส้นทางระหว่าง TISC III (สถานีดาวเทียมศรีราชา), TISC III (ชุมสายแหลมฉบัง) และ TISC III (TISC II ชลบุรี) ซึ่งจะเห็นได้ว่าจังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะอำเภอสัตหีบจัดได้ว่ามีความพร้อมในด้านการเป็นศูนย์กลางทางการสื่อสารโทรคมนาคม เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7

4.7.4 การรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย การรักษาความปลอดภัยในอำเภอสัตหีบ มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอสัตหีบ กองกำกับการตำรวจน้ำศรีราชา สถานีตำรวจตามจุดทั่วไปของอำเภอ จากคดีที่เกิดขึ้นในอำเภอสัตหีบในรอบปีพ.ศ.2536 พบว่ามีคดีการพนันเป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ คดีเสียดคและลักทรัพย์ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพบว่ายังไม่บรรลุเป้าหมายเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะในเรื่องความปลอดภัยในด้านชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนคดีที่มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นคือคดีลักทรัพย์โจรกรรมรถจักรยานยนต์ และรถยนต์

สำหรับในด้านการป้องกันอัคคีภัย จะมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ เทศบาลตำบลศรีราชา รับผิดชอบในพื้นที่เทศบาลและพื้นที่โดยรอบ มีสถานีดับเพลิงตั้งอยู่บริเวณเทศบาลตำบลศรีราชา ถนนเจิมจอมพล เครื่องมือและอุปกรณ์ดับเพลิงมี รถดับเพลิง เป็นรถที่มีถังน้ำในตัว 4 คัน รถผจญเพลิง 1 คัน รถบรรทุกน้ำ 2 คัน บรรจุน้ำได้คันละ 6,000 ลิตร และ 14,000 ลิตร เคมีดับเพลิง 80 ถัง เครื่องหาลม 3 เครื่อง มีเจ้าหน้าที่จำนวน 32 คน แหล่งน้ำที่ใช้ในการดับเพลิงมาจากท่อทานประปาดับเพลิงและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ซึ่งทำการกักเก็บน้ำไว้ในบ่อคอนกรีตบรรจุน้ำได้ 280,000 ลิตร

สถานีดับเพลิงสุขาภิบาลอ่าวอุดม สุขาภิบาลอ่าวอุดมเป็นผู้รับผิดชอบ สถานีดับเพลิงตั้ง

อยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ใกล้กับที่ทำการเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิง มีรถดับเพลิงมีถังในตัว 2 คัน บรรจุน้ำได้ 2,000 ลิตร และ 5,000 ลิตร รถบรรทุกน้ำ 1 คัน บรรจุน้ำได้ 8,000 ลิตร เคมีดับเพลิง 65 ถัง เครื่องหาหมอก 1 เครื่อง เครื่องสูบน้ำ 1 เครื่อง เจ้าหน้าที่ 13 คน แหล่งน้ำที่นำมาช่วยในการดับเพลิง นำมาจากน้ำประปา ท่อทานประปาดับเพลิง ของการประปาส่วนภูมิภาค

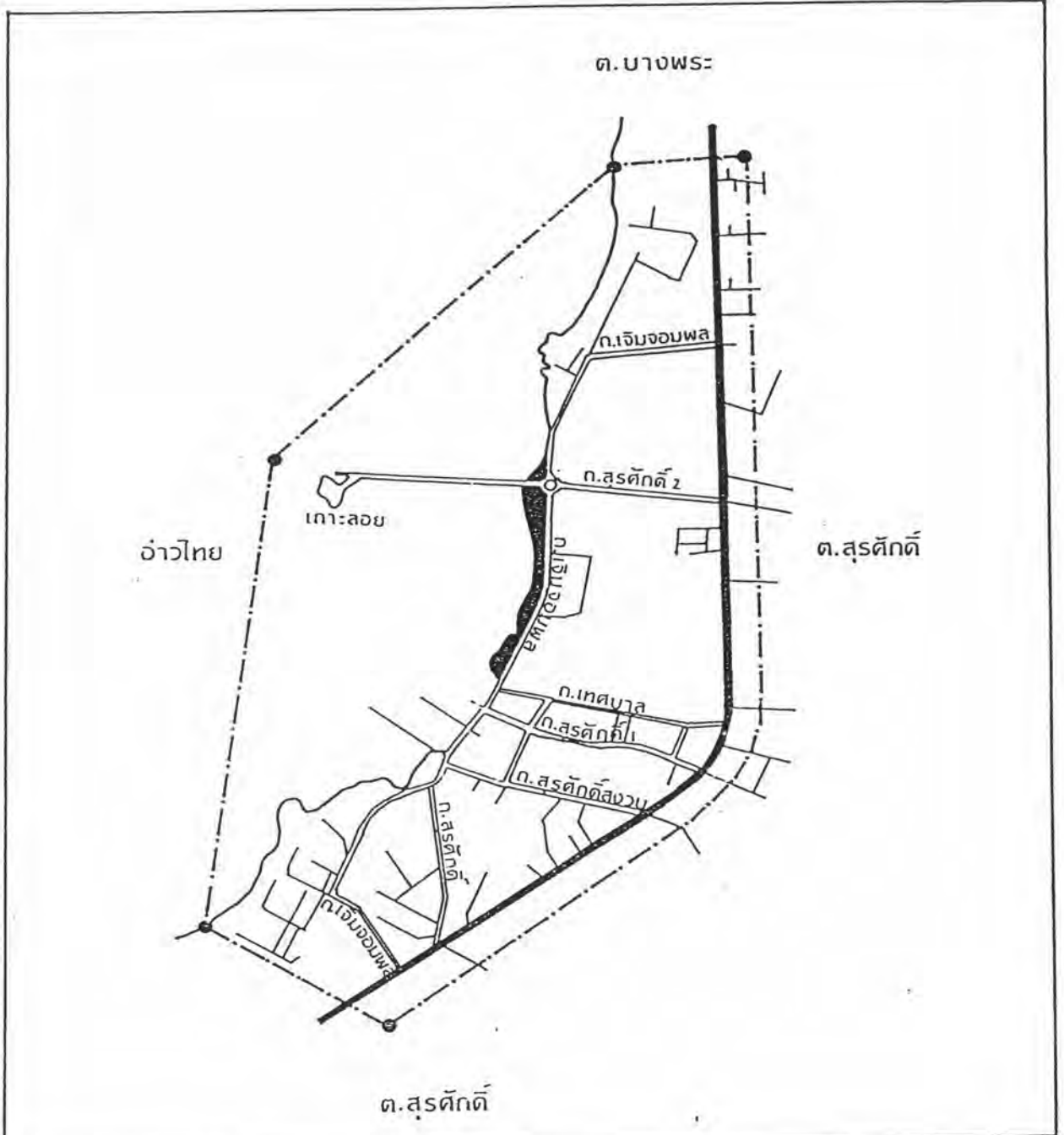
สำหรับในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมที่มีโรงงานกว่า 120 โรงงาน โดยเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน กลุ่มนิคมอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูล กลุ่มนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และมีชุมชนที่มีความหนาแน่น เช่น ชุมชนบ้านอ่าวอุดม ชุมชนบ้านแหลมฉบัง ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีอัตราเสี่ยงสูงมากต่อการเกิดอัคคีภัย แต่เทศบาลตำบลแหลมฉบังไม่มีสถานีดับเพลิงเป็นของเทศบาล ไม่มีรถดับเพลิง มีเฉพาะเครื่องมือดับเพลิงเคมีชนิดหาหมอกจำนวน 14 เครื่อง และมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจำนวน 2 คน เท่านั้น

4.7.5 การรักษาความสะอาด การให้บริการเก็บขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่อำเภอศรีราชา มีเฉพาะในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลเท่านั้น โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

เทศบาลตำบลศรีราชา มีรถบริการจัดเก็บขยะ 4 คัน พนักงานทำความสะอาดและกำจัดขยะ 94 คน มีถังขยะตามจุดต่างๆทั่วเทศบาลกว่า 180 ถัง มีพื้นที่กำจัดขยะเป็นของเทศบาลเอง อยู่ที่ตำบลหนองขาม ห่างจากเขตเทศบาลตำบลศรีราชา 9 กิโลเมตร จำนวน 112 ไร่ โดยในปัจจุบันเทศบาลตำบลศรีราชา มีปริมาณขยะเปียกและขยะแห้ง 28-30 ตันต่อวัน แต่สามารถเก็บขนขยะได้ปริมาณ 24-28 ตันต่อวัน และกำจัดขยะโดยวิธีการกองบนพื้นแล้วทำการเผา

เทศบาลตำบลแหลมฉบัง เนื่องจากเทศบาลตำบลแหลมฉบังเป็นพื้นที่ที่มีชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก เช่นชุมชนหนองขามบริเวณสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูล ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมกว่า 60 โรงงาน ชุมชนบ้านอ่าวอุดม ชุมชนบ้านบางละมุง ชุมชนที่เกิดใหม่บริเวณริมถนนสุขุมวิท นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง และชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบัง ของการเคหะแห่งชาติ ดังนั้นปริมาณขยะมูลฝอยต่อวันจึงมีปริมาณถึง 80 - 100 ตันต่อวัน เทศบาลตำบลแหลมฉบังมีรถขนขยะจำนวน 7 คัน มีถังรองรับขยะตั้งตามจุดต่างๆในเขตเทศบาลไม่ต่ำกว่า 500 ใบ การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบันเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ได้ทำการเช่าพื้นที่ดินของเทศบาลตำบลศรีราชา ที่ตำบลหนองขาม โดยนำรถขนขยะแล้วนำไปทิ้งบริเวณดังกล่าว โดยวิธีการกองบนพื้นแล้วทำการเผา

สำหรับสุขาภิบาลบางพระและสุขาภิบาลอ่าวอุดมนั้นมีการให้บริการจัดเก็บขยะเช่นกันและ

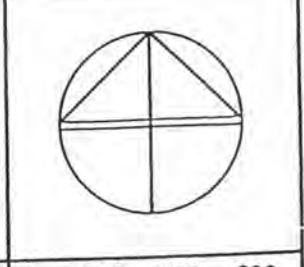
กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แสดง สถานที่ก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียชุมชนเมืองศรีราชา

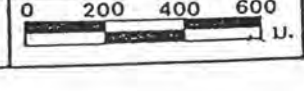
รูปที่ 4.15

สัญลักษณ์

 สถานที่ก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย

ที่มา กรมการผังเมือง

สำหรับสาขาภิบาลอ่าวอุดม มีรถเก็บขยะ 4 คัน ปริมาณขยะวันละ 120 ลูกบาศก์เมตร โดยมีการจัดซื้อที่ดินสำหรับกำจัดขยะเป็นของตนเองจำนวน 15 ไร่ บริเวณหมู่ที่ 1 ตำบลบึง อำเภอสรีราชา ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ให้เช่าของเอกชนซึ่งสาขาภิบาลอ่าวอุดมเช่าอยู่จำนวน 42 ไร่

4.7.6 การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชาการระบายน้ำจะมีที่ระบายน้ำตามแนวดอนเป็นท่อกลมและรางน้ำรูปตัวยูผสมกันทั้งระบบ ระบบระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลศรีราชามีการวางท่อระบายน้ำเสียเกือบครอบคลุมทั้งพื้นที่เทศบาลทั้งหมดเป็นระบบรวมคือรวมทั้งน้ำฝนและน้ำเสียดังกล่าวในท่อเดียวกัน ทำการระบายน้ำลงสู่ทะเลโดยตรงโดยไม่ผ่านการบำบัดน้ำเสียก่อน เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลแหลมฉบัง สาขาภิบาลอ่าวอุดม และสาขาภิบาลบางพระ

ส่วนในเขตชุมชนเมืองใหม่แหลมฉบังได้มีการเสนอแนะให้มีการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย โดยกำหนดพื้นที่ไว้ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ใกล้กับห้วยบ้านนา ซึ่งเป็นบริเวณที่มีระดับต่ำสุด เพื่อให้ น้ำเสียจากชุมชนสามารถไหลเข้าสู่โรงบำบัดน้ำเสียโดยใช้แรงโน้มถ่วงของโลก โดยมีพื้นที่บำบัดน้ำเสียประมาณ 67 ไร่ และในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา มีโครงการการจัดสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย บริเวณพื้นที่สวนสาธารณะ ถนนเจมจอมพล ตัดกับถนนเทศบาล 2 (รูปที่ 4.17) มีพื้นที่ 2 ไร่ แต่เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวน้อยเกินไปเพียงพอต่อการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียได้ กรมการผังเมืองได้มีการเสนอให้เพิ่มพื้นที่เป็น 87.5 ไร่ ในบริเวณพื้นที่เดิม แต่จะต้องสูญเสียพื้นที่สวนสาธารณะและมีการเวนคืนที่ดินบางส่วน

4.7.7 พื้นที่นันทนาการ อำเภอสรีราชามีพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจและเป็นที่ยอดกำลังกายจำนวน 17 แห่ง คิดเป็นพื้นที่ 45 ไร่ 105 ตารางวา แบ่งเป็นสวนหย่อม 6 แห่ง สวนสาธารณะ 4 แห่ง ได้แก่ สวนเกาะลอย สวนสาธารณะริมเขื่อนถนนเจมจอมพล สวนสำนักงานเทศบาล สวนสัตว์เทศบาล 1 แห่ง และสนามกีฬาโรงเรียนของเทศบาล จำนวน 7 แห่ง

4.7.8 สถาบันทางการเงิน สถาบันทางการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากและให้สินเชื่อในจังหวัดชลบุรี ธนาคารพาณิชย์จัดว่าเป็นสถาบันการเงินที่สามารถระดมเงินฝากได้มากที่สุด การให้สินเชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 32,707 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63.74 ของสินเชื่อทั้งหมด ในปีพ.ศ. 2536 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภาวะทางการเงินของจังหวัดชลบุรีในระดับภาคพบว่า อัตราเงินฝากและปริมาณสินเชื่อของจังหวัดชลบุรีในภาคตะวันออก อยู่ในอัตราที่สูงคือ เฉลี่ยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531-2536 ปริมาณเงินฝากคิดเป็นร้อยละ 31.00 ของปริมาณเงินฝากในภาคตะวันออกและสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ 35.54 ของปริมาณสินเชื่อทั้งหมดในภาคตะวันออก แสดงให้เห็นถึง

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดชลบุรี เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออก

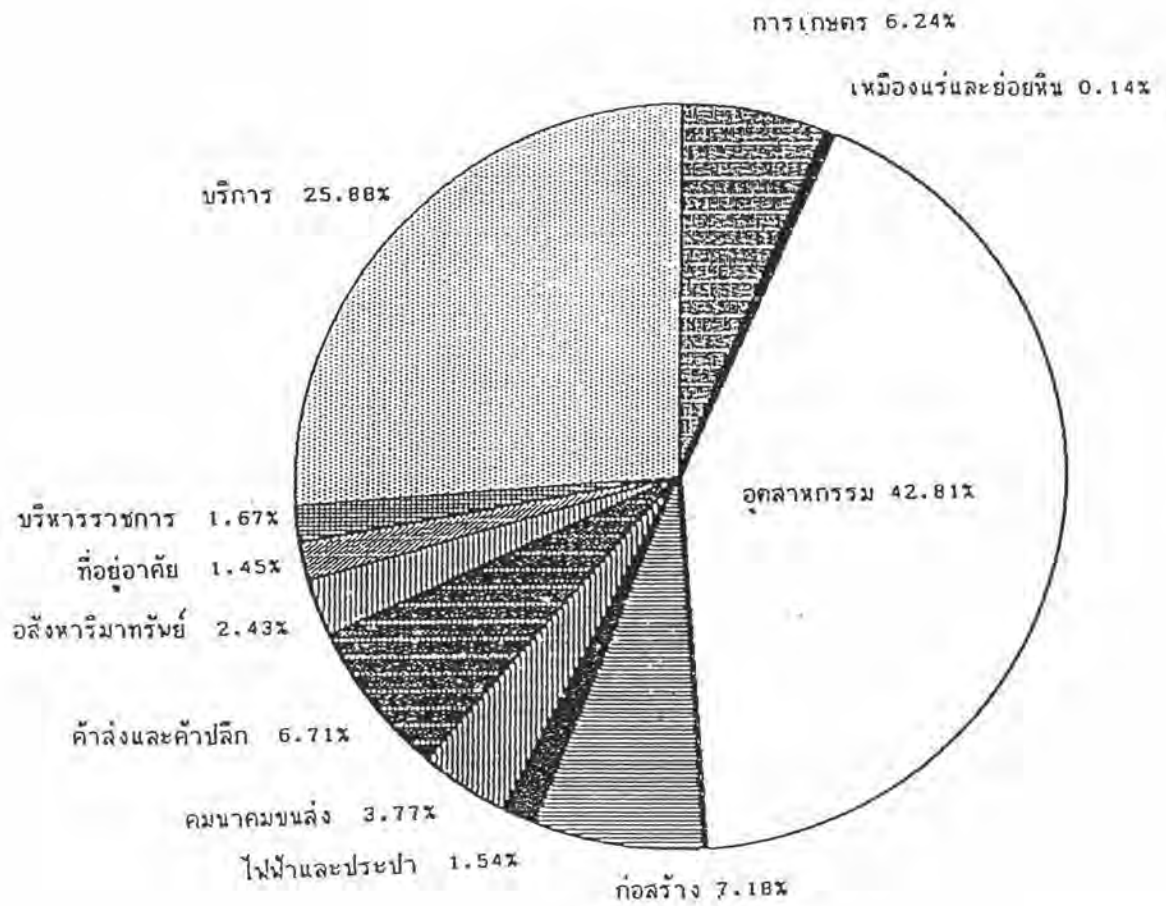
สถาบันทางการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากจากประชาชนและให้สินเชื่อได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ โดยในปี พ.ศ. 2536 จังหวัดชลบุรี มีธนาคารพาณิชย์ที่เปิดทำการ 94 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองชลบุรีมากที่สุด 29 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.85 อำเภอบางละมุง จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.27 และอำเภอศรีราชา 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.15

4.8 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สืบเนื่องมาจากนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค เป็นนโยบายที่สำคัญของแผนพัฒนาอุตสาหกรรม โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 รัฐบาลมีนโยบายในการกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการ และเป็นการสร้างโอกาสการลงทุนให้แก่เอกชนในภูมิภาค โดยส่งเสริมโครงสร้างบริการพื้นฐานประเภทต่างๆ เพื่อสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนตามความเหมาะสม และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่ท้องถิ่น

4.8.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภาค และในระดับประเทศ จากการศึกษาพบว่าจังหวัดชลบุรี มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) สูงที่สุดในภาคตะวันออก (ตารางที่ 4.5) อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกลดกว่าอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรี โดยจากการศึกษาของแผนการลงทุนจังหวัดชลบุรี ปีพ.ศ. 2537 พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรีระหว่างปีพ.ศ. 2530 - 2534 มีอัตราการเติบโตร้อยละ 9.6 ในขณะที่อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.5 เท่านั้น และในปีพ.ศ. 2534 ภาคบริการของจังหวัดชลบุรีจัดเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทมากที่สุดในภาคตะวันออก รองลงมาได้แก่ภาคอุตสาหกรรม และภาคการก่อสร้าง เนื่องมาจากการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรีมีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็วกว่าทุกจังหวัดในภาคตะวันออก และผลดีของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ช่วยทำให้ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดชลบุรี มีบทบาทในระดับภาคมากขึ้นตามมา เช่นกัน

4.8.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดชลบุรี ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคที่มีความสำคัญมากที่สุด (ตารางที่ 4.6) เป็นภาคการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่สุดในปีพ.ศ. 2534 จำนวน

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2534

ตารางที่ 4.5 แสดงอัตราส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคา ปี พ.ศ.2531 จำแนกตามสาขาการผลิตจังหวัดชลบุรีต่อภาคตะวันออก พ.ศ.2530-2534 (หน่วย: พันบาท)

สาขาการผลิต	พ.ศ.2534		
	ภาคตะวันออก	ชลบุรี	อัตราส่วนต่อภาค
1. การเกษตร	28,305,888	6,481,066	22.90
- กสิกรรม	14,496,082	2,521,103	17.39
- ปศุสัตว์	4,988,198	1,340,705	26.88
- ประมง	5,972,367	2,069,733	34.66
- ป่าไม้	94,268	0	0
- บริการทางการเกษตร	1,020,090	231,695	22.71
- การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	1,734,883	317,840	18.32
2.เหมืองแร่และการขุดหิน	14,113,590	145,783	1.03
3. อุตสาหกรรม	58,832,607	43,219,290	73.46
4. ก่อสร้าง	10,881,357	7,249,760	66.63
5. ไฟฟ้าและประปา	6,957,540	1,556,505	22.37
6. คมนาคมขนส่ง	8,503,997	3,811,696	44.82
7. คำสั่งและค้าปลีก	20,485,411	6,779,105	33.09
8. ธนาคาร การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	5,922,388	2,452,641	41.41
9. ที่อยู่อาศัย	5,052,405	1,467,595	29.05
10. บริหารราชการและการป้องกันประเทศ	4,414,575	1,689,116	38.26
11. บริการ	35,198,660	26,124,782	74.22
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม	198,668,418	100,977,339	50.83
อัตราเติบโต (พ.ศ.2530-2534)	9.5	9.6	-

ที่มา : แผนลงทุนจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2537

ตารางที่ 4.6 แสดงอัตราส่วนภาคเศรษฐกิจต่อ GDP จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ.2530-2534
(หน่วย : ร้อยละ)

สาขาการผลิต	พ.ศ. 2530	พ.ศ. 2531	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2533	พ.ศ. 2534
1.การเกษตร	8.72	9.57	8.60	7.28	6.24
2.เหมืองแร่และการขุดหิน	0.20	0.18	0.17	0.17	0.14
3.อุตสาหกรรม	42.15	40.22	39.53	41.54	42.81
4.ก่อสร้าง	2.12	1.93	7.02	5.97	7.18
5.ไฟฟ้าและประปา	1.45	1.51	1.50	1.51	1.54
6.คมนาคมขนส่ง	5.16	4.14	4.23	3.93	3.77
7.ค้าส่งและค้าปลีก	5.55	6.92	7.44	6.87	6.71
8.ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	1.82	2.62	2.87	3.05	2.43
9.ที่อยู่อาศัย	1.69	1.69	1.48	1.41	1.45
10.บริหารราชการและป้องกันประเทศ	2.30	2.29	1.88	1.74	1.67
11.บริการ	27.84	28.93	25.28	26.53	25.88
ยอดรวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : แผนลงทุนจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2537

43,219 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรี สาเหตุนี้
มาจากผลของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณแหลมฉบัง
ที่มีนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึก สำหรับภาคที่มีมูลค่าเพิ่มสูงรองลงมาคือ ภาคบริการ มี
มูลค่าเพิ่ม 26,125 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชลบุรี ซึ่ง
เป็นอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนในปีพ.ศ.2530 ร้อยละ 27.84 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด
ชลบุรี สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการท่องเที่ยวของจังหวัดโดยเฉพาะการท่องเที่ยวของเมือง
พัทยาที่ชบเซาลงเป็นอย่างมาก ส่วนภาคเกษตรกรรมมีอัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลดลง
อย่างต่อเนื่อง โดยลดลงจากอัตราส่วนร้อยละ 8.72 ในปีพ.ศ.2530 มาเป็นอัตราส่วนร้อยละ
6.4 ในปีพ.ศ.2534 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ในเรื่องรายได้ต่อหัวประชากรของภาคตะวันออก จากการศึกษาพบว่ารายได้ต่อหัวประ
ชากรของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มจาก 35,126 บาทต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ.
2530 เป็น 67,970 บาทต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ.2534 แสดงว่าประสิทธิภาพในการผลิตของ
ประชากรในภาคตะวันออกสูงขึ้น โดยเฉพาะประชากรในจังหวัดชลบุรีมีรายได้ต่อหัวประชากร
สูงสุดในภาคตะวันออก และมีอัตราการรายได้ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นสูงที่สุดในภาคตะวันออก โดย
รายได้ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นจาก 62,764 บาทต่อคนต่อปี มาเป็น 146,261 บาทต่อคนต่อปี ใน
ปีพ.ศ.2534 หรือเฉลี่ยร้อยละ 26.6 ต่อปี

แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดชลบุรีก็ยังมีปัญหาทางด้านการกระจายรายได้ระหว่างภาคเกษตร
กรรมและนอกภาคเกษตรกรรม(ตารางที่ 4.7) โดยในปีพ.ศ.2534 รายได้จากภาคเกษตรกรรม
หรือชนบทมีรายได้ต่อหัวประชากรเพียง 8,806 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่จังหวัดชลบุรีมีรายได้ต่อ
หัวประชากรนอกภาคเกษตรกรรมสูงถึง 146,261 บาทต่อคนต่อปี สาเหตุที่รายได้ต่อหัวประชา
กรในจังหวัดชลบุรีมีความแตกต่างกันอย่างมาก ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากรายได้ต่อหัวประชากรของ
ภาคเกษตรกรรมเป็นรายได้ที่เกิดจากการทำฟาร์มเกษตรของตนเองเท่านั้น ไม่ได้รวมรายได้นอก
ฟาร์มและรายได้อื่นๆ เช่น การรับจ้างทำงานนอกฤดูกาลเพาะปลูก เกษเกี่ยวและกิจกรรมด้าน
การเกษตรเสริมอื่นๆ อีก

อย่างไรก็ตามจากจากการศึกษาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภาคตะวันออก
ระดับจังหวัดชลบุรีและจากข้อมูลอื่นๆเช่น จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมกว่า 200 โรง
ทำให้มองเห็นภาพรวมได้ว่ารายได้หลักของอำเภอศรัยราช มาจากสาขาการ
สาขาการบริการและสาขาการค้าปลีกและการค้าส่ง

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบรายได้ต่อหัวของภาคเกษตรกรรมต่อรายได้ต่อหัวเฉลี่ยของจังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ.2530-2534 (หน่วย บาทต่อคนต่อปี)

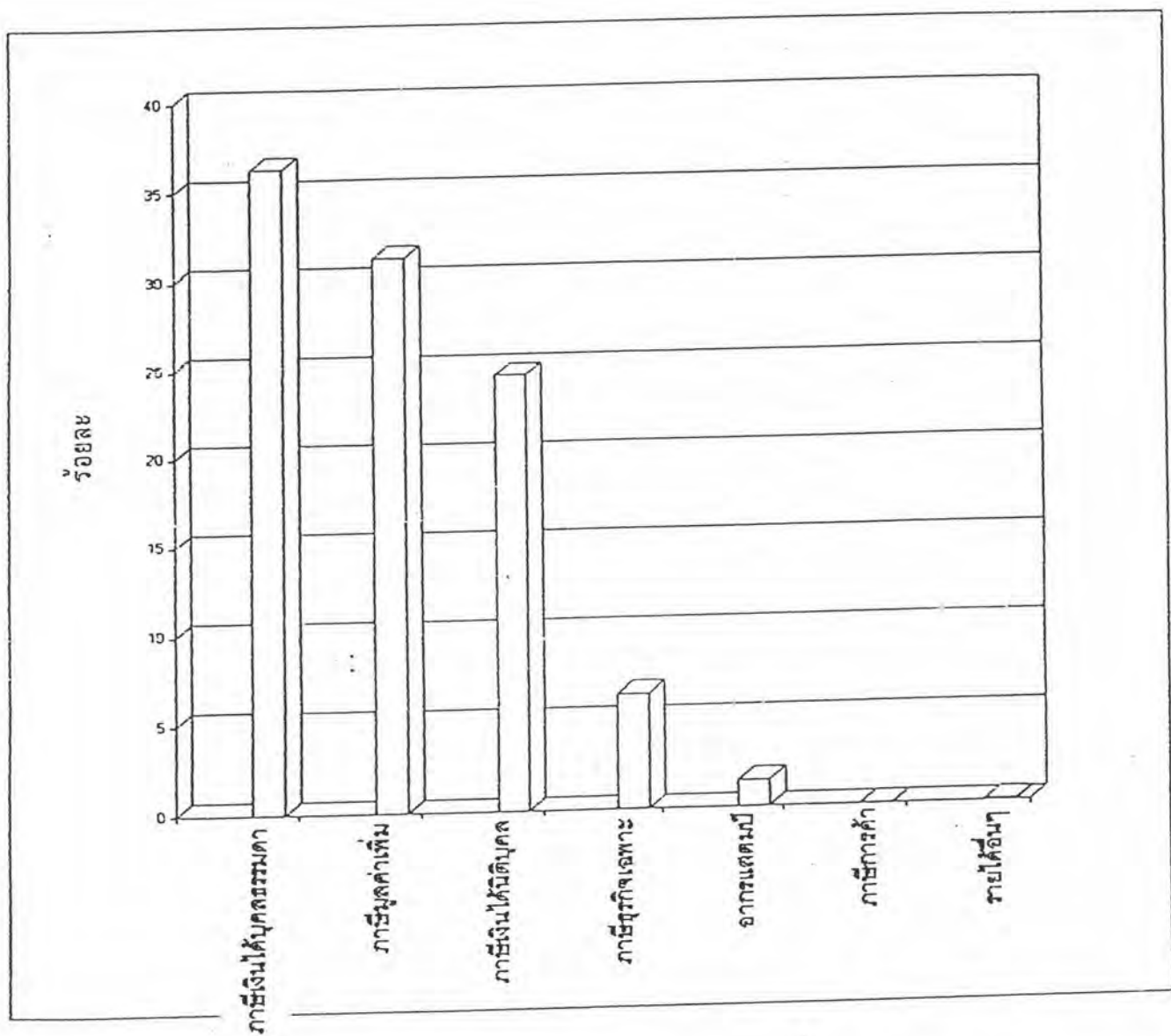
รายการ	พ.ศ.2530	พ.ศ.2531	พ.ศ.2532	พ.ศ.2533	พ.ศ.2534
ภาคเกษตรกรรม	6,779	7,961	9,601	9,382	8,806
นอกภาคเกษตรกรรม	62,764	75,436	95,079	116,944	146,261

ที่มา : แผนลงทุนจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2537

ตารางที่ 4.8 แสดงรายได้จากการจัดเก็บภาษีประเภทต่างๆ ของอำเภอสัตหีบ พ.ศ.2536

ประเภทรายได้	บาท	ร้อยละ
1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	281,109,106	36.31
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล	190,007,506	24.50
3. ภาษีการค้า	249,130	0.03
4. ภาษีมูลค่าเพิ่ม	241,476,220	31.19
5. ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ขายอสังหาริมทรัพย์ และ กิจการธนาคาร)	49,667,810	6.41
6. อากรแสตมป์	10,838,231	1.44
7. รายได้อื่นๆ (ค่าปรับภาษี และรายได้ท้องถิ่น)	670,760	0.08
รวมทั้งสิ้น	774,018,766	100.00

ที่มา : สรรพากรอำเภอสัตหีบ พ.ศ.2536

แผนภูมิที่ 4.2 แสดงรายได้จากการจัดเก็บภาษีของอำเภอสรีราชา ปี พ.ศ. 2536

4.8.3 การจัดเก็บรายได้ของอำเภอศรีราชา จากข้อมูลสรรพากรอำเภอศรีราชา พบว่ามีรายได้ตามปีงบประมาณ พ.ศ.2536 ทั้งสิ้น 774,018,766 บาท ซึ่งต้องนำรายได้ดังกล่าวที่จัดเก็บได้ส่งกลับไปยังส่วนกลาง เพื่อนำไปใช้ในการบริหารประเทศต่อไปโดยรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาร้อยละ 36.31 รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ 31.19 และรายได้จากภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 24.54 ดังแสดงในตารางที่ 4.8

สำหรับด้านงบประมาณรายรับและรายจ่ายของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลศรีราชา(ตารางที่ 4.9) มีสัดส่วนรายรับเป็น 3 ส่วน คือ รายรับทั่วไป ร้อยละ 56.87 รายรับจากเงินอุดหนุนรัฐบาลร้อยละ 29.34 และรายรับจากเงินจ่ายขาดจากเงินสะสม ร้อยละ 4.78 ส่วนงบประมาณรายจ่ายเทศบาลตำบลศรีราชามีรายจ่ายประจำร้อยละ 73.31 รายจ่ายเพื่อการลงทุนร้อยละ 23.31 และรายจ่ายเฉพาะการร้อยละ 3.38 จะเห็นว่าสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนทางด้านการจัดสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการลดลงและรายจ่ายประจำมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเป็นรายจ่ายตามข้อผูกพัน เงินเดือนและค่าจ้าง เงินสำรองจ่าย ค่าตอบแทนและค่าวัสดุ และเงินอุดหนุนที่ต้องส่งส่วนกลาง ส่วนทางด้านรายจ่ายเพื่อการลงทุนจะมีสัดส่วนที่ต้องลงทุนในด้านการจัดสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่ลดลงตามระยะเวลา ประกอบกับพื้นที่ของเทศบาลตำบลศรีราชามีขนาดเล็กคือ 4.058 ตารางกิโลเมตร รายจ่ายในด้านนี้ปัจจุบันเป็นการพัฒนาและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคสาธารณูปการมากกว่าการจัดสร้าง เช่น การดูแลด้านการรักษาความสะอาดและกำจัดขยะ การรักษาระบบระบายน้ำ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และสวนสาธารณะ เป็นต้น

เทศบาลตำบลแหลมฉบัง รายรับสองส่วนคือรายรับทั่วไปมาจากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่างๆ จากทรัพย์สินของเทศบาลคิดเป็นร้อยละ 88.44 และรายรับจากเงินอุดหนุนรัฐบาลร้อยละ 11.62 เห็นได้ว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะมีสัดส่วนที่น้อยมากไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของเทศบาลในระยะเริ่มต้นได้และในด้านการใช้จ่ายของท้องถิ่นเอง สัดส่วนรายจ่ายคือรายจ่ายประจำ เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง ค่าสาธารณูปโภค รายจ่ายตามข้อผูกพัน คิดเป็นร้อยละ 17.20 ส่วนรายจ่ายด้านการลงทุนซึ่งเทศบาลตำบลแหลมฉบังมีการกำหนดเป็นโครงการจัดสร้างและพัฒนา คือ โครงการงานสร้างถนนและสะพาน งานสร้างสวนสาธารณะ งานบำรุงรักษาและจัดสร้างระบบระบายน้ำ งานแบบแผนและผังเมือง และงานด้านการอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 82.80 ซึ่งเทศบาล มีรายจ่ายด้านนี้สูง เนื่องจากกำลังอยู่ในระยะเริ่มต้นเพื่อจะดำเนินการพัฒนาชุมชนเมืองให้มีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานก่อนนั่นเอง

ตารางที่ 4.9 แสดงรายรับจริงของเทศบาลตำบลศรีราชา และเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
ปี พ.ศ.2536

รายรับตามรายรับจริง	เทศบาลตำบลศรีราชา		เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ก. รายรับทั่วไป				
หมวดภาษีอากร	25,957,918	50.43	30,947,800	83.05
หมวดค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ, โบนัส	1,936,884	3.76	112,900	0.32
หมวดรายได้จากรถยนต์	5,309,988	10.31	-	-
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภค	292,126	0.56	-	-
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	426,922	0.82	2,100	5.07
รวม	33,923,838	56.87	31,060,700	88.44
ข. รายรับอื่นๆ				
หมวดเงินอุดหนุนจากรัฐบาล	15,080,159	29.34	4,084,300	11.62
หมวดเงินช่วยเหลือจากเงินสะสม	2,465,000	4.78	-	-
รวม	17,545,159	34.12	4,084,300	11.62
รวมรายรับทั้งหมด	51,468,997	100.00	35,147,100	100.00

ที่มา : เทศบาลตำบลศรีราชาและเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ปี พ.ศ.2536

ตารางที่ 4.10 แสดงรายจ่ายจริงของเทศบาลตำบลศรีราชา และเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
ปี พ.ศ.2536

รายจ่ายตามรายจ่ายจริง	เทศบาลตำบลศรีราชา		เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ก. รายจ่ายประจำ				
รายจ่ายตามข้อผูกพัน	635,117	1.36		
เงินสำรองจ่าย	56,931	0.16		
เงินเดือนและค่าจ้าง	13,274,153	28.30		
ค่าตอบแทนและค่าใช้สอยวัสดุ	8,632,205	18.54		
ค่าสาธารณูปโภค	796,095	1.71		
เงินอุดหนุน	10,508,982	22.57		
รายจ่ายอื่นๆ	314,366	0.67		
รวม	34,667,849	73.31	18,352,580	17.20
ข. รายจ่ายเพื่อการลงทุน				
ค่าวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง	9,987,898	21.45		
รายจ่ายเพื่อการลงทุน	866,200	1.86	88,298,900	82.80
รวม	10,854,098	23.31	88,298,900	85.80
ค. รายจ่ายเฉพาะการ				
รายจ่ายเฉพาะการสถานชานูบาล	1,577,875	3.38	-	-
รวม	1,577,875	3.38	-	-
รวมรายจ่ายทั้งหมด	46,549,822	100.00	106,651,480	100.00

ที่มา : เทศบาลตำบลศรีราชาและเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ปี พ.ศ.2536

ตารางที่ 4.11 แสดงรายรับจริงของสาขาวิทยาลัยอาชีวศึกษา และสาขาวิทยาลัยบางพระ
ปี พ.ศ.2536

รายรับและรายจ่ายตามจริง	สาขาวิทยาลัยอาชีวศึกษา		สาขาวิทยาลัยบางพระ	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ก. รายรับทั่วไป				
หมวดภาษีอากร	5,825,900	76.17	18,924,000	74.25
หมวดค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ, โบนัส	422,200	5.52	882,200	3.46
หมวดรายได้จากรหัสสินค้า	247,000	3.25	955,000	3.74
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	20,000	0.26	100,000	0.39
รวม	6,515,100	85.20	20,861,200	81.84
ข. รายรับอื่นๆ				
หมวดเงินอุดหนุน	1,133,120	14.80	4,625,280	18.12
รวม	1,133,120	14.80	4,625,280	18.12
รวมรายรับทั้งหมด	7,648,220	100.00	25,486,480	100.00
รายจ่าย				
รายจ่ายงบกลาง	2,352,518	8.63	339,188	5.34
รายจ่ายสำนักปลัดวิทยาลัย	5,919,578	21.64	1,696,280	26.56
รายจ่ายการคลัง	1,623,931	5.93	808,060	12.65
รายจ่ายด้านการช่าง	14,911,840	54.52	1,907,720	29.87
รายจ่ายสาธารณสุข	2,538,960	9.28	1,633,550	25.58
รวมรายจ่ายทั้งหมด	27,346,827	100.00	6,384,798	100.00

ที่มา : สาขาวิทยาลัยบางพระ และสาขาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ปี พ.ศ.2536

ในส่วนด้านงบประมาณการใช้จ่ายของสาขาวิชาอ่าวอุดม และสาขาวิชาบางพระ (ดังตารางที่ 4.11) สามารถพิจารณาได้ดังนี้

สาขาวิชาอ่าวอุดม และสาขาวิชาบางพระ มีสัดส่วนรายรับและรายจ่ายที่คล้ายคลึงกัน คือรายรับของสาขาวิชาอ่าวอุดม มีรายรับทั่วไปร้อยละ 85.2 รายรับ จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลร้อยละ 14.80 สาขาวิชาบางพระมีรายรับทั่วไปร้อยละ 85.20 รายรับจากเงินอุดหนุนรัฐบาลร้อยละ 18.12 ซึ่งรายรับทั่วไปของสาขาวิชาทั้งสองมาจากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่างๆ และรายได้จากทรัพย์สิน เป็นต้น ส่วนทางด้านรายจ่ายสาขาวิชาอ่าวอุดมมีรายจ่ายในด้านการช่าง เช่นการก่อสร้างและการบำรุงสาธารณูปโภคร้อยละ 54.52 รองลงมา ได้แก่ รายจ่ายของสำนักปลัดสาขาวิชาร้อยละ 21.64 และรายจ่ายด้านสาธารณสุขุร้อยละ 9.28 ส่วนสาขาวิชาบางพระมีรายจ่ายด้านการช่างสูงสุดร้อยละ 29.87 รายจ่ายสำนักปลัดสาขาวิชาร้อยละ 26.56 และรายจ่ายด้านสาธารณสุขุร้อยละ 25.58

จากการศึกษาด้านงบประมาณที่ผ่านมาปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาทางด้านการจัดเก็บภาษีอากรของท้องถิ่นซึ่งยังขาดความทั่วถึง เช่นพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบัง และพื้นที่สาขาวิชาอ่าวอุดม ซึ่งนับว่ามีพื้นที่กว้างมาก โดยเฉพาะพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบังซึ่งเป็นพื้นที่เทศบาลจัดตั้งใหม่ยังต้องการเงินจำนวนมากเพื่อพัฒนาเสริมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อชุมชนเมือง ปัญหาในพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉบังนอกจากด้านพื้นที่แล้วยังมีปัญหาทางด้านความรู้เรื่องกำหนดเวลาการชำระภาษีของประชาชน การขาดบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษี การขาดแผนที่ภาษีซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ และพื้นที่ดังกล่าวยังมีโรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่นมาก ทำให้พื้นที่มีความจำเป็นด้านงบประมาณสูงเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อชุมชน

4.9 ลักษณะทางด้านสังคมและประชากร

อำเภอศรีราชามีประชากรตามทะเบียนราษฎร จากการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2536 มีประชากรชาย 47,538 คน ประชากรหญิง 45,799 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 93,335 คน โดยไม่รวมประชากรในเขตเทศบาล หากรวมประชากรในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา เทศบาลตำบลแหลมฉบังและประชากรแฝงในรูปของแรงงานอพยพทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคบริการ ตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ อีกไม่ต่ำกว่า 30,000 คน และมีแนวโน้มจะเพิ่มปริมาณสูงขึ้นในอนาคต

4.9.1 ลักษณะทางด้านสังคม ลักษณะทางด้านสังคมของอำเภอศรีราชา พิจารณาได้โดยแบ่งเป็นลักษณะทางด้านการประกอบอาชีพ การศึกษา การศาสนา และด้านการสาธารณสุขดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางด้านการประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมและการประมง โดยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีการปลูกพืชที่สำคัญได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด จัดเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอโดยมีการปลูกมากที่สุดที่ตำบลเขาจันทร์ ตำบลบางพระ และตำบลบ่อวิน มีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 24,326 ไร่ นอกจากนั้นเป็นการเพาะปลูกพืชอื่นๆ ได้แก่ มะพร้าว ขนุน และมะม่วง เป็นต้น ปัจจุบันเนื่องจากราคาที่ดินมีราคาสูงขึ้นประชาชนจึงนำมาลงทุนประกอบกิจกรรมอื่นซึ่งให้ผลตอบแทนมากกว่า และประชาชนส่วนหนึ่งมีอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมในอำเภอศรีราชา

2. ลักษณะทางด้านการศึกษา อำเภอศรีราชามีภาคการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม โดยมีโรงเรียนในสังกัดการประถมศึกษาจำนวน 42 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลศรีราชาจำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน 8 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดการศึกษานอกโรงเรียน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 56 โรงเรียน

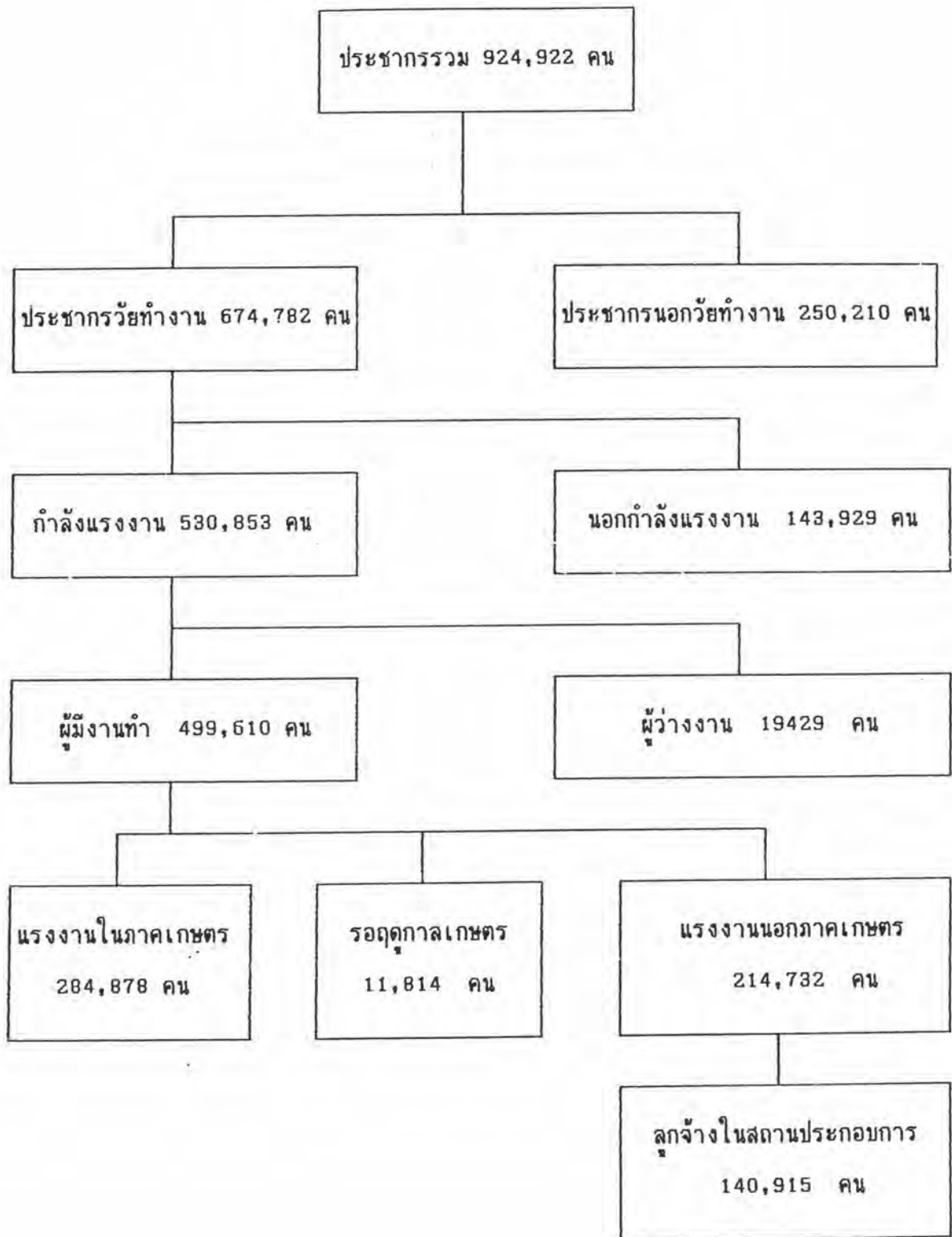
3. ลักษณะทางด้านการศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอศรีราชานับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก และศาสนาอิสลาม มีวัดที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่สำคัญคือ วัดเขาพระบาท วัดศรีมหาราชา วัดบางพระ และนอกจากนี้ยังมีมัสยิดและโบสถ์คาทอลิก เพื่อให้ประชาชนผู้เลื่อมใสศรัทธาได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ จำนวนทั้งสิ้นจำนวน 54 แห่ง

4. ลักษณะทางด้านการสาธารณสุข อำเภอศรีราชามีนโยบายทางด้านการสาธารณสุขในการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น ในปัจจุบันอำเภอมีโรงพยาบาลของภาครัฐบาลจำนวน 2 แห่ง คือโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าศรีราชา โรงพยาบาลอ่าวอุดม นอกจากนี้ยังมีบริการสถานอนามัยให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วถึงทุกตำบล ตลอดจนมีสถานพยาบาล(คลินิก)จำนวนทั้งสิ้น 42 แห่ง มีบริการโรงพยาบาลเอกชน คือโรงพยาบาลสมิติเวช โรงพยาบาลพญาไท(กำลังก่อสร้าง)ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา และโรงพยาบาลแหลมฉิม (เมโมเรียล(กำลังก่อสร้าง))ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฉิม

4.9.2 ลักษณะประชากรของจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรีมีจำนวนประชากรไม่มากนัก และการเติบโตของประชากรมีอัตราต่ำในปี พ.ศ.2536 ชลบุรีมีประชากรเพียง 924,992 คน และอัตราการเติบโตของประชากรเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 11 ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2530 - 2534) หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.2 ต่อปี ประชากรในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท เฉลี่ยร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตชุมชนเมือง

โครงสร้างแรงงานในจังหวัดชลบุรี โดยจากข้อมูลสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ.2536 จังหวัดชลบุรี มีแรงงานอายุระหว่าง 13-59 ปี ทั้งหมด 530,853 คน คิดเป็นร้อยละ 58.39 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในจำนวนนี้ร้อยละ 94.11 ของจำนวนแรงงานทั้งหมดมีงานทำ และอีกประมาณ 3.66 ไม่มีงานทำ จะเห็นได้ว่าอัตราการว่างงานของประชากรมีอยู่ในระดับต่ำ และถ้าพิจารณาถึงโครงสร้างการจ้างงานระหว่างภาคเศรษฐกิจพบว่าในปี พ.ศ.2536 ภาคเกษตรกรรมสามารถจ้างงานได้ 284,878 คน ซึ่งมากกว่านอกภาคเกษตรกรรม 214,732 คน ถ้าพิจารณาโครงสร้างภายในภาคจะพบว่าผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตรเป็นลูกจ้างภาคเอกชนมากที่สุดร้อยละ 47.78 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด (ดังแผนภูมิที่ 4.11) ส่วนผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรเป็นผู้ช่วยธุรกิจครัวเรือนมีจำนวน 139,932 คน คิดเป็นร้อยละ 49.12 ถ้ามองโดยภาพรวมจะพบว่าประชากรในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจในครัวเรือนร้อยละ 33.75 รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 300.56 และเป็นลูกจ้างภาคเอกชนร้อยละ 28.20 (ตารางที่ 4.12)

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงโครงสร้างการจ้างงานจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2536

ที่มา: งานวิชาการสำนักงานสถิติและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2536

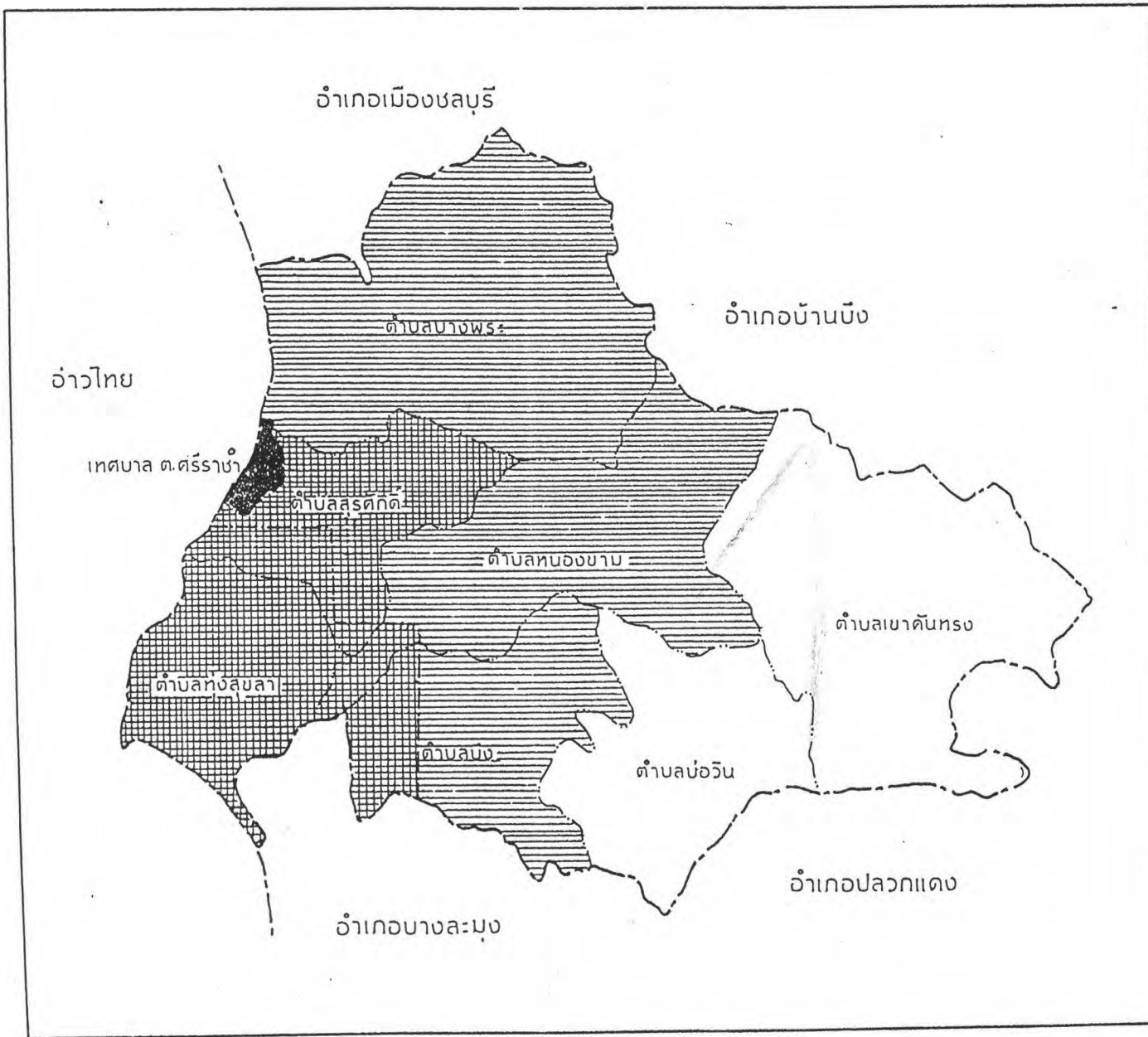
ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนผู้ปฏิบัติงานทำแบ่งตามประเภทงานปี พ.ศ.2536

ประเภทงาน	นอกภาคเกษตร		ภาคเกษตร		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	48,830	22.74	103,867	36.46	152,697	30.56
ผู้ช่วยธุรกิจชั่วคราว	28,688	13.36	139,932	49.12	168,620	33.75
นายจ้าง	7,002	3.27	2,222	0.78	9,244	1.85
ลูกจ้างรัฐบาล	27,593	12.85	541	0.19	28,134	5.63
ลูกจ้างเอกชน	102,599	47.78	38,316	13.45	140,915	18.20
รวม	214,732	100.00	284,878	100.00	499,610	100.00

ที่มา : งานวิชาการสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2536

4.9.3 ลักษณะประชากรของอำเภอศรีราชา เมื่อสิ้นปีพ.ศ.2536 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 140,088 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบังจำนวน 30,619 คน รองลงมาคือเขตเทศบาลตำบลศรีราชาจำนวน 21,076 คน ตำบลสุรศักดิ์จำนวน 28,588 คน ตำบลบางพระจำนวน 25,716 คน ตำบลหนองขามจำนวน 15,725 คน ส่วนตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ ตำบลบ่อวินจำนวน 6,538 คน และตำบลเขาคันทรงจำนวน 7,927 คน เมื่อนำจำนวนประชากรมาพิจารณาเปรียบเทียบกับพื้นที่ในแต่ละชุมชนและตำบลของอำเภอศรีราชาพิจารณาได้ดังนี้ (รูปที่ 4.18)

1. เทศบาลตำบลแหลมฉบัง มีพื้นที่ 109.65 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปีพ.ศ.2536 จำนวน 30,691 คน ความหนาแน่นประชากร 279 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งนับว่าเทศบาลตำบลแหลมฉบังมีพื้นที่กว้างมากเนื่องมาจากการรวมพื้นที่ ตำบลทุ่งสุขลาทั้งตำบล พื้นที่บางส่วนของตำบลสุรศักดิ์ ตำบลบึง ตำบลหนองขาม และบางส่วนของตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง เข้าด้วยกันอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะ

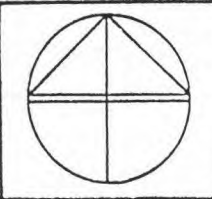
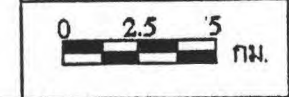
กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง ความหนาแน่นประชากรรายตำบล
อำเภอศรีราชา พ.ศ.2536

สัญลักษณ์

- มากกว่า 600 คน/ตร.กม.
- ระหว่าง 300-500 คน/ตร.กม.
- ระหว่าง 100-300 คน/ตร.กม.
- น้อยกว่า 100 คน/ตร.กม.

รูปที่ 4.16

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนประชากรรายตำบลของอำเภอศรีราชา ปี พ.ศ.2534-2536

ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	ประชากร ปี 2536 (คน)	ความ หนาแน่น คนต่อ ตร.กม.	อัตราการเพิ่ม ประชากรปี 2527-2536 (ร้อยละ)	คาดการณ์ ประชากร ปี พ.ศ.2546 (คน)
ตำบลสุรศักดิ์	66.550	28,588	429	5.40	38,701
ตำบลบางพระ	160.241	25,716	160	2.86	32,984
ตำบลบ่อวิน	69.032	6,538	94	0.40	6,953
ตำบลบึง	83.060	10,436	119	-1.56	10,179
ตำบลหนองขาม	97.880	15,725	160	1.94	19,318
ตำบลเขาคันทรง	99.032	7,927	80	0.21	9,647
เทศบาลตำบล ศรีราชา	4.058	21,076	5,193	0.59	23,165
เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	109.650	30,619	279	(1.40 [*])	349,500
รวม	689.503	140,088	211	1.53	490,447

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอศรีราชา

หมายเหตุ * เทศบาลตำบลแหลมฉบังอัตราการเพิ่มประชากรปี พ.ศ.2535-2536

วันออก ทำให้พื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอพยพเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยชุมชนอยู่หนาแน่นบริเวณชุมชนบ้านอ่าวอุดม ริมถนนสุขุมวิท มาตลอดแนวถนนสุขุมวิทจนถึงบริเวณหน้านิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ประชากรส่วนมากประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จากการคาดการณ์ประชากรในอนาคตปี พ.ศ.2546 จะมีประชากรเพิ่มถึง 349,500 คน และอัตราการเพิ่มประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เมื่อคิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2534-2536 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.40 ต่อปี

2. เทศบาลตำบลศรีราชา มีพื้นที่ 4.058 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 21,076 คน ความหนาแน่นประชากร 5,193 คนต่อตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุมตำบลศรีราชาทั้งตำบล ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากชุมชนเป็นชุมชนหลัก เพื่อให้บริการแก่พื้นที่โดยรอบ อาชีพรองลงมาคือ รับราชการและเป็นลูกจ้างเอกชน อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่บริเวณริมถนนเฉลิมจอมพล ลงไปจนถึงชายฝั่งทะเลเป็นอาคารไม้สองชั้นเก่าแก่อยู่อย่างหนาแน่น ถัดออกมาถึงบริเวณถนนสุขุมวิทเป็นอาคารพาณิชย์เรียงราย 2 ฝั่งถนน ตลอดแนวถนนสุรศักดิ์สงวน ถนนสุรศักดิ์1 ถนนเทศบาล จนถึงถนนสุขุมวิท และจากการคาดการณ์ประชากรในอนาคตปี พ.ศ.2546 จะมีประชากรจำนวน 23,165 คน อัตราการเพิ่มประชากรในรอบ 10 ปี คิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2527-2536 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.59 เนื่องมาจากการขยายตัวของประชากรอยู่ในลักษณะที่อ้อมตัว และพื้นที่ของเทศบาลถูกจำกัด แต่ในอนาคตถ้าโครงการศรีราชานคร ซึ่งเป็นโครงการที่พักอาศัยขนาดใหญ่ อาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาล สร้างเสร็จและเปิดดำเนินการแล้วจะมีอัตราการเพิ่มประชากรสูงขึ้น แต่ปัจจุบันโครงการอยู่ในภาวะการชะลอตัวเนื่องมาจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3. ตำบลสุรศักดิ์ มีพื้นที่ 66.550 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 28,588 คน ความหนาแน่นประชากร 429 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ตำบลสุรศักดิ์แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน มีพื้นที่บางหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้าง โดยพื้นที่บางส่วนที่ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลศรีราชา เป็นอาคารพาณิชย์ บ้านพักอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเนื่องมาจากเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมืองที่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาล จากการคาดการณ์ประชากรในอนาคตปี พ.ศ.2546 จะมีประชากรจำนวน 38,701 คน อัตราการเพิ่มประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อคิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2527-2536 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.40

4. ตำบลบางพระ มีพื้นที่ 160.241 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 25,716 คน ความหนาแน่นประชากร 160 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ตำบลบางพระแบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลและบริเวณชุมชนริมถนนสุขุมวิท มีอาชีพประมงและค้าขาย บางส่วนทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เช่นบริษัทสหยูเนี่ยน จำกัด และบริษัทกรุงเทพอาหารสัตว์ จำกัด เป็นต้น ตำบลบางพระจากการคาดการณ์ประชากรในปี พ.ศ.2536 จะมีประชากรจำนวน 32,984 คน อัตราการ

เพิ่มประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อคิดเฉลี่ยจากปีพ.ศ.2527-2536 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.86

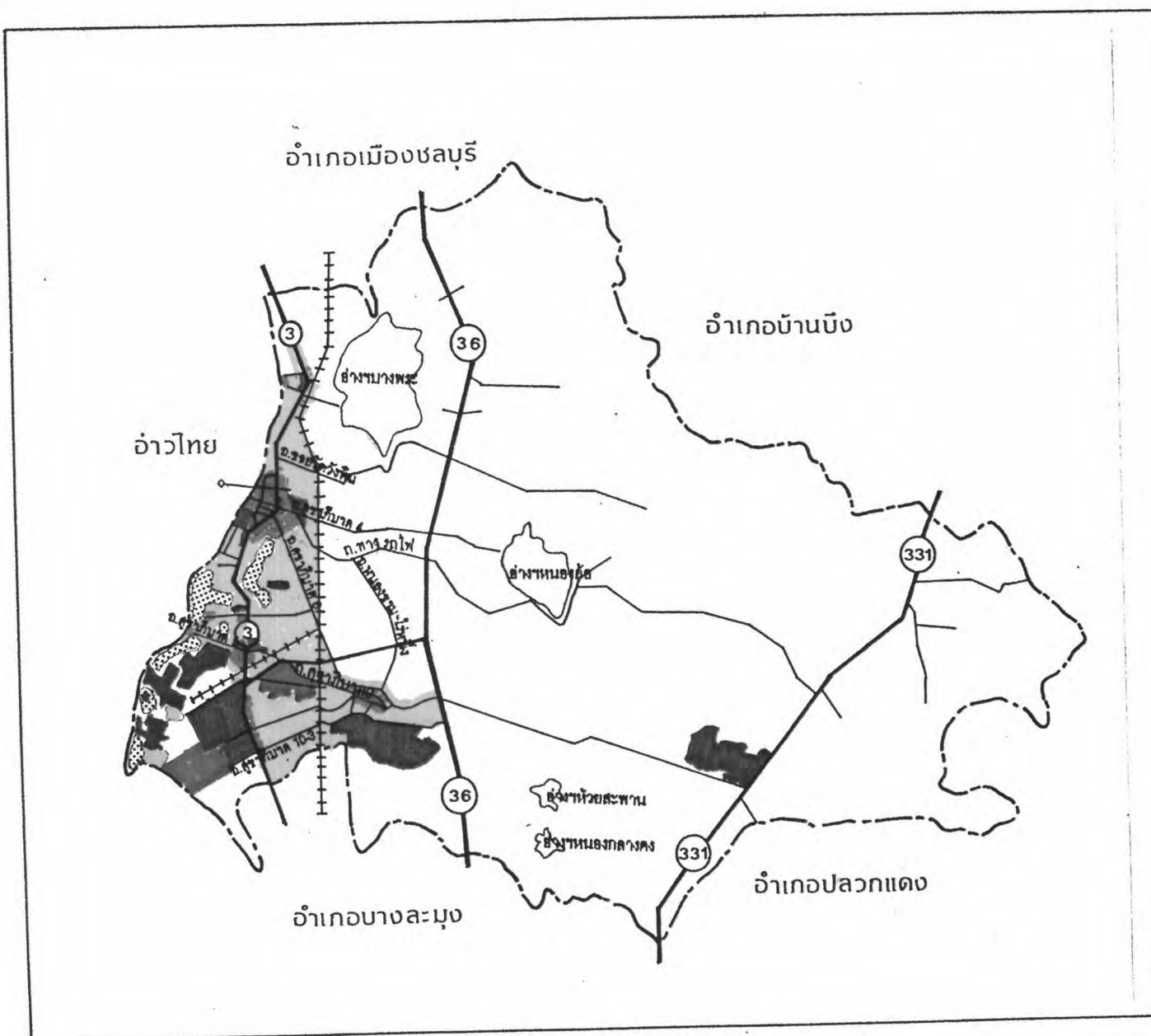
5. ตำบลหนองขาม มีพื้นที่ 97.880 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 15,725 คน ความหนาแน่นประชากร 160 คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลหนองขามแบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและทำงานในสวนอุตสาหกรรมสหพันธ์นิบูล จำกัด จากการคาดการณ์จำนวนประชากรในปี พ.ศ.2546 จะมีจำนวนประชากร 19,318 คน อัตราการเพิ่มลดลงซึ่งเมื่อคิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2527-2536 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.94

6. ตำบลบึง มีพื้นที่ 83.06 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 10,436 คน ความหนาแน่นประชากร 119 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ อัตราการเพิ่มประชากรเมื่อคิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2527-2536 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -1.56 อัตราการเพิ่มประชากรลดลงเนื่องมาจากการออกไปศึกษาต่อ และออกไปทำงานนอกพื้นที่ และจากการคาดการณ์ประชากรในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนประชากร 10,179 คน

7. ตำบลเขาคันทรง มีพื้นที่ 99.032 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 7,927 คน ความหนาแน่นประชากร 80 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ อัตราการเพิ่มประชากรเมื่อคิดเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2527-2536 มีอัตราการเพิ่มลดลงคือเฉลี่ยร้อยละ 0.21 เนื่องมาจากการออกจากพื้นที่เพื่อไปศึกษา หรือไปทำงานในพื้นที่อื่น จำนวนประชากรจากการคาดการณ์ปี พ.ศ.2546 จำนวน 9,647 คน

8. ตำบลบ่อวิน มีพื้นที่ 69.03 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2536 จำนวน 6,538 คน ความหนาแน่นประชากร 92 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ และมีบางส่วนทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี(บ่อวิน) ที่ซึ่งจะเริ่มดำเนินการโดยมีโรงงานอุตสาหกรรมเปิดดำเนินการ 4 โรงงาน มีการจ้างงานประมาณ 948 คน อัตราการเพิ่มประชากรเฉลี่ย ปี พ.ศ.2527-2536 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.40 และจากการคาดการณ์จำนวนประชากรในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนประชากร 6,953 คน

ซึ่งจากการคาดการณ์ประชากรในปี พ.ศ.2546 ของอำเภอศรีราชา เขตเทศบาลตำบล

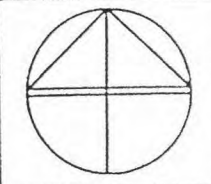

กลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
และชุมชนเมือง ในอำเภอสรีราชา
จังหวัดชลบุรี

แสดง การใช้ที่ดินในอำเภอสรีราชา
พ.ศ.2535

- สัญลักษณ์
- พื้นที่พาณิชย์กรรม
 - ที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง
 - ที่พักอาศัยหนาแน่นน้อย
 - พื้นที่อุตสาหกรรม
 - สถาบันราชการ
 - พื้นที่สาธารณูปโภคสาธารณูปการ
 - สถาบันการศึกษา
 - พื้นที่เกษตรกรรมและที่โล่งว่าง
 - ภูเขา
- ที่มา กรมการผังเมือง

รูปที่ 4.17

แหลมฉิมจะมีจำนวนประชากรเพิ่มสูงสุด เนื่องมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และรองลงมาคือเทศบาลตำบลศรีราชา ตำบลสุรศักดิ์ และตำบลบางพระ ส่วนตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ ตำบลบ่อวิน ตำบลเขาคนทรง และตำบลบึง

4.10 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอศรีราชา

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอศรีราชา จำแนกตามลักษณะการใช้ที่ดินตามขอบเขตผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมและชุมชนแหลมฉิม และชุมชนอำเภอศรีราชา โดยมีพื้นที่ประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่เทศบาลตำบลศรีราชา ตำบลสุรศักดิ์ ตำบลหนองขาม ตำบลทุ่งสุขลา ตำบลบึง อำเภอศรีราชา โดยลักษณะการใช้ที่ดินในปัจจุบันปี พ.ศ. 2536 จากข้อมูลสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และจากการออกสำรวจภาคสนามเพิ่มเติมในพื้นที่ตำบลบึง ตำบลบ่อวิน พบว่าลักษณะการใช้ที่ดินในอำเภอศรีราชาจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม โดยแบ่งประเภทการใช้ที่ดินในอำเภอศรีราชาออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (รูปที่ 4.19)

4.10.1 การใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นไปตามลักษณะของการตั้งถิ่นฐาน คือจะมีลักษณะกระจายอยู่ตามพื้นที่ทำกินและเกาะกลุ่มกันบริเวณริมชายฝั่งทะเล ริมถนนสายสำคัญคือถนนสุขุมวิท มีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มในศูนย์กลางชุมชนคือเทศบาลตำบลศรีราชา และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องจากเทศบาลออกมาจากเทศบาลตำบลศรีราชาไปตามถนนสายต่างๆ เช่น ถนนสุขุมวิท 4 ถนนสุขุมวิท 6 ลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์พักอาศัย บ้านจัดสรร อาคารชุด และยังมีการรวมกลุ่มกันในบริเวณชุมชนอ่าวอุดม ชุมชนเมืองใหม่แหลมฉิม ส่วนที่เหลือจะกระจายตัวอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม โดยสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

-ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ได้แก่บริเวณที่เป็นชุมชนพักอาศัยที่อยู่ต่อเนื่องออกมาจากเทศบาลตำบลศรีราชา ตามแนวถนนสุขุมวิท 4 ถนนสุขุมวิท 6 ชุมชนบ้านอ่าวอุดม ชุมชนเมืองใหม่แหลมฉิม และชุมชนทางด้านทิศเหนือของสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์บุรีศรีราชา ตำบลทุ่งสุขลา และตำบลหนองขาม

-ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ได้แก่บริเวณที่ตั้งอยู่ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลศรีราชา และบริเวณฝั่งทิศตะวันออกของถนนสุขุมวิท ตำบลสุรศักดิ์ ซึ่งเป็นลักษณะของอาคารพาณิชย์ และทาวเฮาส์สำหรับพักอาศัย

-ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ได้แก่บริเวณภายในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา ซึ่ง

เป็นย่านพาณิชย์กรรมหลักของชุมชน ประกอบด้วยอาคาร ร้านค้า อาคารชุด ศูนย์การค้า และ
กิจกรรมการค้าและบริการที่ให้บริการแก่ชุมชนโดยรอบ ได้แก่ บริเวณถนนเฉลิมจอมพล ถนนสุรศักดิ์
สงวน ถนนสุรศักดิ์ 1 และถนนเทศบาล

นอกจากนี้ยังมีโครงการด้านที่พักอาศัย และพาณิชย์กรรม หลายโครงการ ซึ่งในอนาคตจะ
ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ และการพักอาศัยในอนาคต ดังนี้

1. โครงการเมืองใหม่ศรีราชา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา บริเวณ
โรงงานอุตสาหกรรมไม้อัดของบริษัทครีมหาธาตุมุเตา ที่ได้เลิกกิจการไปแล้ว โดยประกอบไปด้วย
โรงแรม อาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้า อาคารชุด ห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาลในพื้นที่
147 ไร่

2. โครงการอีสเทิร์น ทาวเวอร์ ตั้งอยู่บริเวณเขตเทศบาลตำบลศรีราชา
ถนนเฉลิมจอมพล เป็นอาคารชุดพักอาศัย สูง 21 ชั้น ในพื้นที่ 3 ไร่

3. โครงการแหลมฉิมคอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ตำบลทุ่ง
สุขลา เป็นอาคารพาณิชย์ และพักอาศัย 12 ชั้น ในพื้นที่ 13 ไร่

4. โครงการดาวเทียมแมนชั่น ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉิม
เป็นอาคารชุดพักอาศัยสูง 5 ชั้น

5. โครงการแหลมฉิมทาวเวอร์ ตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ตำบลทุ่งสุขลา เป็น
อาคารชุดสูง 19 ชั้น

6. โครงการอ่าวทองทาวเวอร์ ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ฝั่งตรงข้าม
นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉิม เป็นอาคารพาณิชย์ อาคารสำนักงาน โรงแรม อาคารชุด
ห้างสรรพสินค้า และทาวเฮาส์ ในพื้นที่ 32 ไร่

7. โครงการแหลมฉิมคอมเพล็กซ์ ดีเวลลอปเมนต์ ตั้งอยู่บริเวณริมถนน
สุขุมวิท ฝั่งตรงข้ามกับนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉิม เป็นอาคารพาณิชย์และอาคารชุดพักอาศัย บนพื้นที่
10 ไร่

8. โครงการแหลมฉิมซิตี เซ็นเตอร์ ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ฝั่ง
ตรงข้ามกับนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉิม เป็นอาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้า อาคารสำนักงาน และ
อาคารชุดพักอาศัย บนพื้นที่ 52 ไร่

9. โครงการแหลมฉิมคอนโดมิเนียม ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับโครงการ
แหลมฉิมซิตี เซ็นเตอร์ เป็นอาคารชุดพักอาศัย และอาคารสำนักงาน บนพื้นที่ 15 ไร่

10. โครงการแหลมดั่งปลาซ่า ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ฝั่งตรงข้าม นิคมอุตสาหกรรมแหลมดั่ง เป็นอาคารพาณิชย์

11. โครงการแหลมทองคอมเพล็กซ์ โครงการ 3 ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิทฝั่งตรงข้ามกับนิคมอุตสาหกรรมแหลมดั่ง เป็นอาคารพักอาศัยเชิงพาณิชย์ อาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า และปลาซ่า อาคารสำนักงาน โรงแรม คอนโดมิเนียม บนพื้นที่ 56 ไร่

12. โครงการเคหะชุมชน ของการเคหะแห่งชาติ ตั้งอยู่ในบริเวณชุมชนเมืองใหม่แหลมดั่ง เป็นเคหะชุมชนสำหรับประชาชนผู้มีรายได้ปานกลาง-รายได้ต่ำ ในเนื้อที่ 208 ไร่ สร้างเป็นอาคารแฝดพักอาศัย ประมาณ 5,133 หน่วย ความสูง 4 ชั้น

ซึ่งโครงการดังกล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นโครงการของทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยมีการดำเนินการก่อสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับกับการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมแหลมดั่ง ซึ่งเป็นที่คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนประชากรที่อพยพเข้ามาเพื่อทำงานเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันโครงการดังกล่าวได้มีการก่อสร้างเสร็จสิ้นเกือบสมบูรณ์แล้ว และสามารถเปิดให้บริการได้เป็นจำนวนมาก แต่บางโครงการก็ดำเนินการล่าช้าอันเนื่องมาจากภาวะการชะลอตัวของการพัฒนาโครงการชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

4.10.2 การใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม การใช้ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมมีพื้นที่ประมาณ 340 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.4 ของการใช้ที่ดินทั้งหมด โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา บริเวณ ถนนเจิมจอมพล ถนนสุรศักดิ์ และตามแนวถนนสุขุมวิท จะมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ และมีศูนย์การค้าคือห้างสรรพสินค้าแหลมทอง และห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง บริเวณโครงการศรีราชานคร นอกจากนี้ยังมีโครงการอีสเทิร์นทาวเวอร์ โครงการแหลมทองคอมเพล็กซ์ โครงการแหลมดั่งปลาซ่า เป็นต้น และนอกจากนี้ย่านการค้าเดิม บริเวณชุมชนอ่าวอุดม ริมถนนสุขุมวิท เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนและพื้นที่โดยรอบ

4.10.3 การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ได้แก่บริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมดั่ง สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์นิบูล จำกัด โรงกลั่นน้ำมันของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์ โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทเอลโซ่แอสตันดาร์แห่งประเทศไทย จำกัด ตลอดจนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองขาม และตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา โดยมีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 7,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.5 และมีการขยายพื้นที่เพื่อโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมัน ของบริษัทไทยออยล์ โดยจะมีการขยายพื้นที่

เป็น 1,800 ไร่ และโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทเอสโซ่สแตนดาร์ด ประเทศไทย จำกัด โดยการจัดหาพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งคิดเป็นพื้นที่รวมประมาณ 225 ไร่ และโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน โกดังเก็บน้ำมันและกิจการต่อเนื่องของบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด โดยใช้พื้นที่ 44 ไร่ จะเห็นได้ว่าในส่วนของโครงการขยายตัวของประเภทอุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมัน มีแนวโน้มต้องการพื้นที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อตกลงเพื่อให้เป็นไปตามภาระผูกพันที่ทางบริษัทมีต่อรัฐบาลในการที่จะเพิ่มกำลังผลิตขึ้น รวมทั้งการใช้พื้นที่เพื่อการเก็บสำรองปริมาณน้ำมันตามนโยบายของรัฐบาลนั่นเอง

4.10.4 การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่โล่งว่าง โดยมีพื้นที่ประมาณ 76,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 81.0 ของการใช้ที่ดินทั้งหมด โดยเป็นพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของทางรถไฟสายตะวันออก ไปจนถึงสิ้นสุดเขตพื้นที่ของอำเภอศรีราชา และพื้นที่นอกเขตชุมชนเมือง โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นไร่นาสำปะหลัง สวนมะพร้าว ไร่สับปะรด รวมทั้งเป็นที่ตั้งของภูเขาที่สำคัญโดยจัดให้เป็นพื้นที่โล่ง เช่น เขาพระศรุ เขาใหญ่ เขาหินซ้อน เขาหนองอ่าง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะช่วยในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมือง

4.10.5 การใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ การใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ ของอำเภอศรีราชา เช่น สถานที่ราชการ ศาสนสถาน และสถานับการศึกษา พื้นที่สวนสาธารณะ คิดเป็นพื้นที่ 4,800 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.12 โดยสามารถพิจารณาได้ดังนี้

การใช้ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา เป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการต่างๆ เช่น ที่ว่าการอำเภอศรีราชา สถานีตำรวจภูธรศรีราชา สำนักงานสวัสดิการแรงงานจังหวัดชลบุรี สำนักงานป่าไม้เขตอำเภอศรีราชาและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเช่น สำนักงานโทรศัพท์ภูมิภาคเขต 1 อำเภอศรีราชา และการไฟฟ้าภูมิภาคเขต 1 อำเภอศรีราชา เป็นต้น

การใช้ที่ดินประเภทสถานับการศึกษาและการศาสนา มีสถานศึกษาของภาครัฐบาลและภาคเอกชน ส่วนสถานับทางศาสนา ประกอบไปด้วยวัดที่สำคัญต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจายตัวไปตามชุมชน ทั้งในเขตเทศบาล นอกเขตเทศบาล และพื้นที่ชนบท

การใช้ที่ดินประเภทการนันทนาการ ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา ได้แก่ สวนสน สวนสัตว์เทศบาล และสวนหย่อม และอ่างเก็บน้ำบางพระ เกาะสีชัง และเกาะลอย ในการให้บริการแก่ประชาชน ในและนอกพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

4.11 สรุป

อำเภอศรีราชาถูกจัดตั้งเป็นอำเภอในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ปัจจุบันอำเภอศรีราชาขึ้นอยู่กับจังหวัดชลบุรี โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 2 เทศบาล และ 2 สุขาภิบาล ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มกับเนินเขา เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด เป็นต้น และได้รับอิทธิพลจากลมทะเลทำให้มีอากาศดีตลอดปี เส้นทางคมนาคมที่สำคัญของอำเภอศรีราชา มีทั้งการคมนาคมทางรถยนต์ ทางคมนาคมทางรถไฟ การคมนาคมทางน้ำและมีการขนส่งน้ำมันทางท่อ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งมีนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง คลังน้ำมันของบริษัทน้ำมันต่างๆ สวนอุตสาหกรรมสหพัฒนนิบุลศรีราชา นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ ไว้รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นเมืองศูนย์กลางสำคัญในด้านการให้บริการและการติดต่อสื่อสารในภูมิภาคตะวันออกนี้ และจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของอำเภอศรีราชา โดยมองจากภาพรวมของจังหวัดชลบุรี พอจะสามารถสรุปได้ว่า อำเภอศรีราชามีฐานเศรษฐกิจหลักเกิดจากการผลิตสาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้าปลีก การค้าส่ง และสาขาการบริการ และเมื่อสิ้นปีพ.ศ.2536 อำเภอศรีราชาสามารถจัดเก็บรายได้ส่งให้แก่รัฐบาลกลางได้เป็นจำนวน 774,018,766 บาท

อำเภอศรีราชา มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นในเขตเทศบาลตำบลศรีราชา และเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง และมีลักษณะการใช้ที่ดินที่เด่นชัดระหว่าง ชุมชนการค้าและบริการ การอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม โดย ชุมชนการค้าและบริการได้แก่ชุมชนเทศบาลตำบลศรีราชาและชุมชนอ่าวอุดม ส่วนการอุตสาหกรรมได้แก่พื้นที่บริเวณตำบลทุ่งสุขลา ตำบลหนองขาม ตำบลบึง และตำบลบ่อวิน ถูกล้อมรอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรมในชนบท นอกจากนี้ความได้เปรียบทางด้านคมนาคมขนส่ง ประกอบกับความเหมาะสมทางด้านทำเลที่ตั้งของอำเภอศรีราชาล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้อำเภอศรีราชาเกิดการพัฒนามาเป็นอย่างมาก